

תוכן העניינים

10	פתח דבר
10	מידע צופה פני עתיד
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
16	סיכונים עיקריים
16	יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	התפתחויות במבנה ההון
16	התפתחויות במקורות המימון
17	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
18	התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע
18	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
18	נושאים נוספים
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
19	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
19	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
21	סיכונים מובילים ומתפתחים
21	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
21	אירועים לאחר תאריך המאזן
21	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
22	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
22	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
28	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
28	נכסים והתחייבויות
32	הון, הלימות הון ומינוף
35	פעילות חוץ מאזנית אחרת
36	מידע כספי לפי מגדרי פעילות
45	חברות מוחזקות עיקריות
46	סקירת הסיכונים
47	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
48	הערכת גורמי הסיכון
48	סיכון אשראי
65	סיכון תפעולי
66	סיכון שוק וריבית
68	סיכון נדילות ומימון
69	סיכונים אחרים
69	סיכון ציות ורגולציה
69	סיכון חוצה גבולות
69	סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור
70	סיכון מוניטין
70	סיכון אסטרטגי-עסקי
71	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
71	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
71	בקרות ונהלים

להלן הקישורים:

הצהרות לגבי גילוי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

תמצית דוחות כספיים

ממשל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים לדוח הרבעוני

גילויים פיקוחיים נוספים

דוח סיכונים

תיאור המאפיינים של מכשירי ההון הנכללים בהון הפיקוחי

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון והנהלה

11	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
13	מאזן - סעיפים עיקריים
14	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
19	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
20	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
20	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
21	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
22	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
23	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
24	היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
24	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)
24	על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
24	פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
25	פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
26	נתוני Cost-Income Ratio
27	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות
27	ויחס המינוף בתום הרבעון
27	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
28	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
28	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
28	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
29	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה
29	וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
29	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
30	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
30	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
31	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
31	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
32	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
32	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
32	הרכב ההון העצמי
33	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
34	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
34	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
34	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
35	יחס המינוף של הבנק
35	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018
35	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק
35	שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
36	תוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

37	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
39	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
40	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
41	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
42	מגזר עסקים גדולים
43	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
44	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
45	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
48	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם
49	6 הלוחים הגדולים בקבוצה
50	אשראי למטרת עסקאות הוניות
50	אשראי לחברות ממונפות
	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות
50	למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
50	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
51	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
51	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
52	סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
54	סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
54	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
55	סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
56	סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
57	סיכון אשראי לפי ענפי משק
60	חשיפה למדינות זרות - מאוחד
61	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
63	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
63	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור
65	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
66	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
67	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
67	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
67	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
68	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
68	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2019

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 12 באוגוסט 2019 (י"א באב התשע"ט), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 ביוני 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. תמצית הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).
- פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.
- קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאוגרפיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעדים", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאוגרפיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כוח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה במחצית הראשונה של שנת 2019, בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק, וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2018.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

לרבעון שהסתיים ביום					
31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	31.12.2018	31.3.2019	30.6.2019
במיליוני שקלים חדשים					
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים					
1,081	1,345	1,236	1,260	1,231	1,543
90	129	105	121	57	89
373	375	378	396	409	395
1,544	1,849	1,719	1,777	1,697	2,027
סך ההכנסות					
82	90	61	77	76	99
912	⁽¹⁾ 1,325	936	⁽¹⁾ 1,211	986	1,011
569	557	598	683	636	648
550	434	722	489	635	917
192	212	250	268	213	318
343	⁽¹⁾ 207	454	⁽¹⁾ 202	404	576

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2018	2019
במיליוני שקלים חדשים		
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים		
4,922	2,426	2,774
445	219	146
1,522	748	804
6,889	3,393	3,724
סך ההכנסות		
310	172	175
⁽¹⁾ 4,384	⁽¹⁾ 2,237	1,997
2,407	1,126	1,284
2,195	984	1,552
922	404	531
⁽¹⁾ 1,206	⁽¹⁾ 550	980

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018).

הרווח הנקי של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות הסס הנגזרות מכך, היה:
ברבעון השני של שנת 2018 - 472 מיליוני שקלים חדשים.
ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 378 מיליוני שקלים חדשים.
במחצית הראשונה של שנת 2018 - 815 מיליוני שקלים חדשים.
בשנת 2018 - 1,647 מיליוני שקלים חדשים.

(2) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-576 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 207 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד (שיעור הגידול ברווח הנקי המדווח - 178.3%). הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ ברבעון המקביל אשתקד הסתכם ב-472 מיליוני שקלים חדשים, כאמור לעיל.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-980 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 550 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד (שיעור הגידול ברווח הנקי המדווח - 78.2%). הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ב-815 מיליוני שקלים חדשים, כאמור לעיל.

שיעור הגידול ברווח הנקי (ללא חריגים), לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

ברבעון השני - **22.0%**

במחצית הראשונה - **20.2%**

התשואה על ההון במונחים שנתיים:

- 15.8% ברבעון השני, לעומת 6.1% (14.1% ללא חריגים⁽¹⁾) ברבעון המקביל אשתקד.

- 13.3% במחצית הראשונה, לעומת 8.1% (12.0% ללא חריגים⁽¹⁾) בתקופה המקבילה אשתקד ו-11.6% ללא חריגים⁽¹⁾ בשנת 2018.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה מפעילות שוטפת ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

- צמיחה בנכסים ועלייה במרווחי המימון כך שסך ההכנסות ברבעון השני של שנת 2019 גדלו בשיעור של 9.6%, לעומת הרבעון המקביל אשתקד (גידול בשיעור של 9.8% במחצית הראשונה בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד).

מדד המחירים (הידוע) לצרכן, שעלה ברבעון שחלף בשיעור של 1.5% (במחצית - 1.2%) וזאת בהשוואה לעלייה של 1.2% ברבעון המקביל אשתקד (במחצית - 0.9%), השפיע גם הוא על סך ההכנסות. לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.

- גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות:

ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2018 הפרשה של 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית.

סך ההוצאות התפעוליות מפעילות ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות.

ראה הסבר לשינויים בכל אחד מרכיבי ההוצאות התפעוליות, להלן.

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). הרווח הנקי של הבנק ללא חריגים, כלומר - ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ליום						
31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	31.12.2018	31.3.2019	30.6.2019	
במיליוני שקלים חדשים						
						מאזן - סעיפים עיקריים
242,805	246,593	248,831	257,873	260,011	264,223	סך כל המאזן
183,628	187,055	189,796	194,381	196,271	200,728	אשראי לציבור, נטו
43,156	42,380	42,423	45,162	48,396	48,700	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,057	9,926	10,093	11,081	9,130	8,816	ניירות ערך
1,378	1,364	1,360	1,424	1,387	1,375	בניינים וציוד
187,066	189,900	192,943	199,492	204,777	205,188	פיקדונות הציבור
29,864	30,034	29,769	30,616	27,721	31,596	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
885	875	655	625	619	554	פיקדונות מבנקים
13,890	13,986	14,441	14,681	15,121	15,740	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-264.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 17.6 מיליארדי שקלים חדשים (7.1%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2018.
- האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-200.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 13.7 מיליארדי שקלים חדשים (7.3%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2018.
- פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-205.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 15.3 מיליארדי שקלים חדשים (8.1%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2018.
- ההון העצמי ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-15.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.8 מיליארדי שקלים חדשים (12.5%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2018. ראה להלן גם פרק הלימות ההון.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

לרבעון שהסתיים ביום						
31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	31.12.2018	31.3.2019	30.6.2019	
						מדדי ביצוע עיקריים
10.3	⁽⁸⁾ 6.1	13.4	⁽⁸⁾ 5.7	11.3	15.8	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽⁴⁾
0.97	0.60	1.24	0.54	1.06	1.48	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
0.57	0.34	0.74	0.32	0.63	0.88	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
101.9	101.5	101.7	102.6	104.3	102.2	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
10.16	9.95	10.11	10.01	10.12	10.23	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון
5.43	5.38	5.47	5.42	5.54	5.67	יחס המינוף ⁽⁴⁾
⁽⁹⁾ 125	120	121	116	120	118	יחס כיסוי הנדילות (רבעוני) ⁽⁵⁾
2.57	3.06	2.80	2.84	2.65	3.13	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
59.1	⁽⁸⁾ 71.7	54.5	⁽⁸⁾ 68.1	58.1	49.9	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
1.47	0.89	1.95	0.87	1.73	2.46	(Cost Income Ratio) ⁽⁶⁾ רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
						מדדי איכות אשראי עיקריים
0.81	0.81	0.81	0.80	0.80	0.80	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.09	1.12	1.17	1.23	1.25	1.28	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.18	0.19	0.13	0.16	0.15	0.20	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
0.13	0.11	0.09	0.12	0.14	0.13	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
						נתונים נוספים
67.03	67.17	62.26	63.14	74.60	82.00	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
47	59	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
1.79	2.22	2.01	2.00	1.92	2.38	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
0.60	0.59	0.59	0.61	0.59	0.57	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
						לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
						לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני
	2018	2018	2018	2019	2019	
						מדדי ביצוע עיקריים
	⁽⁸⁾ 8.5	⁽⁸⁾ 8.1			13.3	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽⁴⁾
	0.83	0.77			1.27	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
	0.49	0.45			0.75	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
	2.79	2.81			2.88	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
	⁽⁸⁾ 63.6	⁽⁸⁾ 65.9			53.6	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
	5.17	2.36			4.19	(Cost Income Ratio) ⁽⁶⁾ רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
						מדדי איכות אשראי עיקריים
	0.16	0.18			0.17	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
	0.11	0.12			0.13	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
						נתונים נוספים
	⁽¹⁰⁾ 106	106			⁽¹⁰⁾ -	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
	1.99	2.01			2.14	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
	0.60	0.60			0.58	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- חל שיפור משמעותי בתשואת הרווח הנקי שהגיע לשיעור של 15.8% ברבעון השני ולשיעור של 13.3% במחצית הראשונה.
- במחצית הראשונה של שנת 2019 נמשכה מגמת גידול שולי הביטחון ליחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון.
- יחס היעילות השוטפים הינם טובים לאורך זמן ואף ירדו ברבעון זה אל מתחת לשיעור של 50.0%.
- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה ירד לשיעור של 0.17%, לעומת 0.18% בתקופה המקבילה אשתקד.

סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנתחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

-
- (1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
 - (2) מחושב על בסיס שנתי.
 - (3) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.
 - (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
 - (5) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במנחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
 - (6) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 - (7) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.
 - (8) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). התשואה על ההון יחס היעילות של הבנק ללא השפעות החקירה, כלומר ללא הפרשות כאמור ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היו:
תשואה על ההון ברבעון השני של שנת 2018 - 14.1%
תשואה על ההון ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 10.7%
תשואה על ההון במחצית הראשונה של שנת 2018 - 12.0%
תשואה על ההון בשנת 2018 - 11.6%
יחס יעילות ברבעון השני של שנת 2018 - 53.2%
יחס יעילות ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 61.3%
יחס יעילות במחצית הראשונה של שנת 2018 - 55.9%
יחס יעילות בשנת 2018 - 57.2%
 - (9) כולל השפעת יישום החיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל מהרבעון הראשון של שנת 2018.
 - (10) לא הוכרז דיבידנד החל מהרבעון השני של שנת 2018 ועד לרבעון הראשון של שנת 2019. לפרטים בדבר הכרזה על חלוקת דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019, ראה פרק דיבידנד להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכונים עיקריים

במסגרת תהליך למיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכיזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (בפרט סיכון הריבית בתיק הבנקאי), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגי המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי-עסקי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018. מידע על התפתחויות בסיכונים מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק. ראה להלן עדכונים להערכת גורמי הסיכון השונים, בפרק סקירת הסיכונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2017-2021, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים. ביום 11 באפריל 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הצעת כתיב אופציה לנושאי המשרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות הון. התוכנית (הכוללת בין היתר, וככל שיידרש, גיוס כתיב התחייבויות נדחים מותנים - CoCo), צפויה להביא לכך שיחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 13.33% בשנת 2019.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת איגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הרכיזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון וההנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הרכיזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הרכיזיות, כל זאת כחלק מסערוך ניהול סיכונים הנזילות. פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-205.2 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-199.5 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2018, גידול של 2.9%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו במחצית הראשונה של שנת 2019 בשיעור של 2.1%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בשיעור של 7.5% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 3.8%. לפרטים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

גיוס כתיב התחייבות ואגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו. ביום 4 באוגוסט, 2019 פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף, הנושא את התאריך 5 באוגוסט, 2019, להנפקת תעודות התחייבות. ביום 23 ביוני 2019 הנפיקה טפחות הנפקות אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה 49), צמודות למדד בערך נקוב של 3.0 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת 3.0 מיליארדי שקלים חדשים.

בנוסף, הנפיקה טפחות הנפקות, באותו יום, כתיב התחייבות נדחים מסוג CoCo מסדרה חדשה (סדרה 50), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, צמודים למדד בערך נקוב של 0.7 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת 0.7 מיליארדי שקלים חדשים. בנוסף לפעילות טפחות הנפקות, קיים לבנק עצמו תשקיף מדף בתוקף מיום 25 בספטמבר 2016 (נושא תאריך 26 בספטמבר 2016), שתוקפו הוארך על ידי רשות ניירות ערך עד ליום 24 בספטמבר 2019.

במחצית הראשונה של שנת 2019 לא בוצעה על ידי הבנק הנפקה מכוח תשקיף זה. נכון למועד הדוחות הכספיים סך אגרות חוב וכתיב התחייבויות נדחים הסתכמו ב-31.6 מיליארדי שקלים חדשים, בהשוואה ל-30.6 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018.

מכשירי הון מורכבים

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-2.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 2.2 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018. לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo על ידי טפחות הנפקות, ראה לעיל.

מכשירי הון מורכבים אחרים

שטר הון אשר אינו כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ומופחת בהדרגה, ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-2.0 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2018.

כתבי התחייבות אחרים

כתבי התחייבות נדחים, אשר אינם נחשבים מכשירי הון מורכבים (נכללים בהון רובד 2 לענין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר), ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-1.6 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2018.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי השליטה של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "אגוד") המחזיקים יחדיו ב-47.63% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד, לרכישת מניות בנק אגוד ומיזוגו עם הבנק בדרך של החלפת מניות (להלן: "ההסכם"). כמו כן, עובר למועד ההתקשרות בהסכם, התקבלה הודעתו של בעל מניות נוסף של אגוד, המחזיק (באמצעות נאמנים) במניות אגוד המהוות כ-27.12% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד (להלן: "בעל המניות הנוסף"). על פי ההסכם, כפי שצוין בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017, בכפוף להתקיימות תנאים מתלים שעיקרם מפורט בהסכם, יפרסם הבנק הצעת רכש חליפין מלאה (להלן: "הצעת רכש") לרכישת מניות בנק אגוד ומנגד התחייבו בעלי מניות השליטה וכן בעל מניות הנוסף להיענות להצעת הרכש, שתושלם בכפוף לתנאים המתלים שנקבעו בהסכם.

ביום 30 במאי 2018 התקבלה החלטת מ"מ הממונה על ההגבלים העסקיים להתנגד למיזוג (להלן: "ההחלטה"). ביום 5 באוגוסט 2018 התקשר הבנק עם בעלי המניות בתוספת להסכם (להלן: "תוספת מספר 1"), על פיה הוסכם כי הצדדים וכן אגוד יגישו ערר על ההחלטה. ערר כאמור הוגש ביום 6 בספטמבר 2018. כמו כן, הוסכם כי המועד הקובע המוארך יחול בחלוף 12 חודשים ממועד החתימה על התוספת (להלן: "המועד הקובע המוארך") וכי היה ועד למועד הקובע המוארך יינתן פסק דין לפיו הערר נדחה, או לא יינתן פסק דין בערר, אזי יבטל ההסכם. ביום 8 ביולי 2019 התקשרו הצדדים להסכם בתוספת מספר 2 להסכם (להלן: "תוספת מספר 2").

על פי תוספת מספר 2 "המועד הקובע המוארך" הוארך ויחול ביום 30 בנובמבר 2019, אולם אם עד למועד זה לא יינתן פסק דין בהליך הערר אזי כל אחד מן הצדדים להסכם יהיה זכאי להודיע לצד השני על דחיית מועד תחולתו של "המועד הקובע המוארך" ליום 31 בדצמבר 2019 (להלן: "המועד הקובע הנדחה"). עוד נקבע כי לבנק עומדת זכות לביטול ההסכם ככל שעד למועד הקובע המוארך או המועד הקובע הנדחה יחליט דירקטוריון הבנק כי בוצעה על ידי אגוד או שאגוד התקשר בעסקה חריגה (כהגדרת מונח זה בסעיף 1 לחוק החברות, התשנ"ט-1999), וזאת בנוסף על העילות המפורטות בסעיף 5.1 לדיווח המידי מיום 5 באוגוסט 2018. בנוסף, על פי תוספת מספר 2, אם לא תתקבל הסכמת בנק ישראל להארכת תקופת הנאמנות בקשר עם החזקות של בעל המניות הנוסף עד למועד הקובע הנדחה, יהיה כל צד זכאי לבטל את ההסכם, כך שלמי מהצדדים, עובדיהם, נושאי משרה, מנהלים, בעלי מניות, או חברות קשורות לא תהיינה התחייבויות כלשהן הנובעות מההסכם ו/או טענות כנגד הצדדים האחרים להסכם, עובדיהם, יועציהם, נושאי משרה בהם, מנהליהם, בעלי מניותיהם או חברות קשורות.

לפרטים נוספים בדבר הסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד והתוספת, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017, דוח מידי מיום 30 במאי 2018 (מספר אסמכתא: 01-053347-2018), דוח מידי מיום 25 ביוני 2018 (מספר אסמכתא: 01-2018-060643), דוח מידי מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 01-072859-2018), דוח מידי מיום 8 ביולי 2019 (מספר אסמכתא: 01-070000-2019).

מכירת זכויות והתחייבויות בתיק המשכנתאות

ברבעון הראשון של שנת 2019 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי למכירת 80% מזכויות והתחייבויותיו של תיק הלוואות לדיר שסכומו הכולל הוא כ-0.7 מיליארדי שקלים חדשים. תיק הלוואות שנמכר כולל הלוואות שבהן שיעור המימון (LTV) אינו עולה על 60%. יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פוס). בהתאם להסכם הניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיר עבור עצמו, לרבות החלק בתיק הלוואות שנתר בבעלותו.

זכייה במרכז לשירותי קסטודיאן

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2018, זכה הבנק בהליך מכרזי למתן שירותי קסטודיאן לגוף מוסדי גדול, וכפועל יוצא קלט היקף משמעותי של נכסי הלקוח.

לפרטים בדבר התפתחויות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי ניהול, תפעול ו/או משמרת ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח הכולל האחר (פעילות חוץ מאזנית אחרת), להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יהב לפלטפורמה חדשה, הבנק סיים תהליך לבחינת מעבר מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק למודול שוק ההון של פלטפורמה חדשה והחל בפרויקט ברבעון הראשון של שנת 2019. כמו כן לאחרונה אושר פרויקט משמעותי נוסף שעניינו החלפת מערכת ה-CRM במטרה להעצים את השירות האישי לכל לקוח.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

הפעילות הבינלאומית בקבוצת הבנק כוללת פעילות עסקית ושירותי בנקאות פרטית באמצעות חברות בנות, סניפים ונציגויות בארץ, במקסיקו סיטי ובגרמניה. הפעילות הבינלאומית של הקבוצה בארץ מתמקדת בעיקר בבנקאות פרטית, ובמתן שירותים פיננסיים לתושבי חוץ בחוץ לארץ, במימון סחר חוץ, באשראי מקומי ובהשתתפות באשראים סינדיקטיביים. כמו כן, מתן שירותים בנקאיים ללקוחות ישראליים המקיימים פעילות בחוץ לארץ. הבנק בוחן את הפריסה הבינלאומית הכוללת בשלוחותיו בחוץ לארץ, ובמסגרת זו פועל לסגירתן של הנציגויות במקסיקו סיטי ובגרמניה והפסיק פעילות הנציגים הניידים של הבנק בחוץ לארץ.

לפירוט השלוחות השונות ועיסוקיהן ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (תוצאות הפעילות בחוץ לארץ) בדוחות הכספיים לשנת 2018.

נושאים נוספים

אחריות תאגידית

ביום 1 באוגוסט 2019 פרסם הבנק את דוח האחריות התאגידית שלו לשנת 2018. לפרטים ראה דוח אחריות תאגידית של הבנק באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים

תיקון תקנון

ביום 2 באפריל 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון תקנון הבנק, לעניין מינויים של דירקטורים (שאינם דירקטורים חיצוניים) באסיפה הכללית של הבנק ומשך כהונתם. לפרטים נוספים ראה דיווח מיום 2 באפריל 2019 (מספר אסמכתא 031993-01-2019).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב(2-4) לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי; לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

לפרטים בדבר תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית, לעיל.

אופציות לנושאי משרה ומנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות

ביום 11 באפריל 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הקצאת כתבי אופציה לנושאי המשרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה בראשית דבר 16 לדוחות הכספיים.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018. התפתחויות נוספות בשנת 2019:

לאחר שבשנת 2018 החלה מגמה של צמצום מוניטרי בחלק מהשווקים המפותחים אשר באה לידי ביטוי בעליית ריבית ובצמצום ההרחבות הכמותיות, מתחילת שנת 2019 נראה כי מגמה זו נעצרה. בארצות הברית הופחתה ריבית ה-FED ביולי 2019 בשיעור של 0.25 נקודות האחוז לרמה של 2.00%-2.25% ובאירופה הודיע ה-ECB כי הריבית המוניטרית לא תועלה בשנת 2019.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

צמיחת התוצר הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2019 בשיעור של 5.0%, לעומת שיעור של 3.9% ברבעון הקודם, ושל 3.3% בשנת 2018 כולה. קצב צמיחת התוצר ברבעון הראשון של שנת 2019 הושפע לחיוב בעיקר מהסעיפים הבאים: עלייה חדה בקצב הצמיחה של צריכת מוצרים בני קיימא (בעיקר בהשפעת הקדמת רכישות כלי רכב, טרם העלאת המס הירוק), מהמשך צמיחה בהשקעה בענפי משק ומעלייה ביצוא הסחורות והשירותים. מנגד, קצב הצמיחה הושפע לשלילה מהמשך התכווצות בסעיף ההשקעה בבנייה למגורים, ומהתמתנות הצמיחה בצריכה הפרטית השוטפת. חלק מהאינדיקטורים הכלכליים מעידים על התמתנות קצב הצמיחה במהלך הרבעון השני של השנה. המדד המשולב של בנק ישראל עלה במהלך ששת החודשים הראשונים של השנה בשיעור שנתי של 3.0%, לעומת עליה בשיעור של 3.4% ובשיעור של 3.9% בשנים 2018 ו-2017, בהתאמה. בנק ישראל מעריך כי המשק צמח במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 בהתאם לקצב הצמיחה הפוטנציאלי שלו בשיעור של כ-3%.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 עלה מדד המחירים לצרכן ב-0.9%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. עליית המדד הושפעה בעיקר מהתייקרות במחירי התחבורה והתקשורת, במחירי החינוך והתרבות, במחירי הדיור, במחירי תחזוקת הדירה ובמחירי המזון. ההתייקרות קוזזה בחלקה על ידי הוזלה במחירי ההלבשה וההנעלה. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש יוני 2019 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.8%. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שער החליפין (באחוזים)	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2019
שער החליפין של:		
דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.748	3.566
אירו (בשקלים חדשים)	4.292	4.062
שיעור השינוי (באחוזים)	(4.9)	(5.4)

ביום 6 באוגוסט 2019 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.494 - ייסוף של 3.8% מיום 30 ביוני 2019. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 3.908 ייסוף של 4.2% מיום 30 ביוני 2019.

מדיניות מוניטרית

מתחילת שנת 2019 לא חל שינוי בריבית בנק ישראל והיא נותרה ברמה של 0.25%. המדיניות המוניטרית של בנק ישראל מתחילת השנה הושפעה מן הגורמים הבאים: התכנסות המשק לקצב הצמיחה הפוטנציאלי שלו, בעקבות התמתנות קצב הגידול של הצריכה הפרטית לצד קיפאון ביצוא הסחורות; ציפיות אינפלציה לטווח הבינוני שנמצאות מעט מתחת למרכז יעד יציבות המחירים; התגברות הסיכונים הנשקפים לכלכלה העולמית נוכח החרפת

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

"מלחמת הסחר" בין ארצות הברית לסין; עליית הסיכון הפוליטי באירופה; האטת הצמיחה של הכלכלות העיקריות בעולם וסבירות גוברת בהן לנקיטת מדיניות מוניטרית מרחיבה.

בסוף חודש יולי 2019 פרסם נגיד בנק ישראל הודעה שבה נאמר כי להערכתו לא תועלה הריבית בישראל למשך זמן ממושך.

מדיניות פסקלית

במחצית הראשונה של שנת 2019 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 21.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון תקציבי מצטבר בסך של 7.8 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון ביחס לתוצר המקומי הגולמי ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש יוני 2019 הסתכם ב-3.9% לעומת יעד גירעון של 2.9% בשנת 2019 ובשנת 2018. במחצית הראשונה של שנת 2019 נרשם גידול של 10.4% בהוצאות משרדי הממשלה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, בעוד שסך גביית המסים גדל בשיעור נומינאלי של 1.9% בלבד.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה) במהלך חמשת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-17.4 אלף דירות, עלייה של כ-12% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, וירידה של 5% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2017. העלייה מוסברת בין היתר, מביצוע עסקאות של מחוסרי דיור שזכו בדירות במסלול "מחיר למשתכן". במהלך חמשת החודשים הראשונים של שנת 2019 ניתנו לציבור הלוואות לדיור בסך של 26.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 23.7 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-21.2 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2017, עלייה של 10% ו-23%, בהתאמה. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור בבעלות עלו במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש מאי 2019 בשיעור של 1.6%, לאחר ירידה בשיעור של 1.6% בשנת 2018 ושל 0.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון השני של שנת 2019, התנהל במגמה חיובית בהובלת הבורסות בארצות הברית ובשוק המניות בארץ במדדים המרכזיים.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2019		2018		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי
	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון ראשון				
תל-אביב 35	3.6	5.4	(10.9)	8.3	5.6	(4.9)		
תל-אביב 125	4.7	6.4	(10.2)	9.0	4.0	(4.0)		
תל-אביב 90	7.1	10.2	(9.0)	9.9	(1.3)	(1.7)		

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 בכ-1.3 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה למחזור הממוצע ברבעון המקביל אשתקד.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2019		2018		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי
	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון ראשון				
אג"ח כללי	1.7	3.2	(1.6)	0.8	(0.5)	(0.1)		
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	2.1	3.5	(1.6)	0.4	(0.5)	0.3		
אג"ח ממשלתי לא צמודות	1.4	2.3	(0.4)	0.2	(1.1)	0.2		
תל בונד 20	1.9	4.3	(2.4)	1.1	0.6	(0.4)		
תל בונד 40	2.1	3.2	(1.9)	1.1	0.7	(0.4)		

כלכלה עולמית

כלכלת ארצות הברית צמחה ברבעון השני של שנת 2019 בקצב שנתי של 2.1%, לעומת קצב של 3.1% ברבעון הקודם, ושל 2.9% בשנת 2018 כולה. במדדי המסחר הקמעונאי והייצור התעשייתי ובמדד מנהלי הרכש נרשמה התמתנות במחצית הראשונה של שנת 2019 על רקע המשך מתיחות הסחר מול סין והאיחוד האירופאי. בעקבות התמתנות מרבית האינדיקטורים הכלכליים, בחודש יולי 2019 הפחית ה-FED את הריבית ב-0.25 נקודות האחוז לרמה של 2.0%-2.25%. ההערכה בשווקי ההון הינה כי צפויות שתי הורדות ריבית נוספות עד סוף שנת 2019 לנוכח ההחרפה במלחמת הסחר.

התוצר בגוש האירו צמח ברבעון הראשון של שנת 2019 בשיעור של 1.2%, זהה לצמיחה ברבעון הקודם ולעומת צמיחה של 1.8% בשנת 2018 כולה. במחצית הראשונה של השנה המשיך מדד הייצור התעשייתי להתכווץ ומדד מנהלי הרכש ומדדי הציפיות המשיכו לרדת. במדד המסחר הקמעונאי חלה התמתנות במהלך הרבעון השני. בעקבות האטה בפעילות הכלכלית באירופה מתחילת שנת 2019, הודיע ה-ECB כי הריבית לא תועלה בשנת 2019, והכריז על תוכנית הלוואות חדשה לבנקים המסחריים (TLTRO) לצורך עידוד מתן אשראי לעסקים. בחודש אפריל 2019 אישר האיחוד האירופי את בקשתה של בריטניה לדחות את מועד פרישתה מהאיחוד ליום 31 באוקטובר 2019.

הכלכלה הסינית צמחה ברבעון השני של שנת 2019 בשיעור שנתי של 6.2%, לעומת קצב של 6.4% ברבעון הקודם, ושל 6.6% בשנת 2018 כולה. קצבי צמיחת מדדי הייצור התעשייתי והמסחר הקמעונאי התמתנו במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019, אם כי לקראת סוף התקופה חל בהם שיפור. במדד מנהלי הרכש היצרני חלה ירידה, והוא מעיד על התכווצות בפעילות הכלכלית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	2018				2019	
	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון שני	רבעון ראשון
דאו ג'ונס	11.2	(11.8)	9.0	0.7	2.6	(2.5)
S&P 500	13.1	(14.3)	7.2	2.9	3.8	(1.2)
נאסד"ק 100	16.6	(17.0)	8.3	7.0	4.0	2.9
DAX	9.2	(13.8)	(0.5)	1.7	7.6	(6.4)
FSTE 100	8.2	(10.4)	(1.7)	8.2	2.0	(8.2)
CAC	13.1	(13.9)	3.2	3.0	3.5	(2.7)
Nikkei	6.0	(17.0)	8.1	4.0	0.3	(5.8)

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת תהליך למיפוי וזיהוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק, סיכונים כגון: סיכונים אשראי, ריבית ונדילות. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע ומוניטין. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים לרבעון השני של שנת 2019 ולשנת 2018 המפורטים באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות בנק > קשרי משקיעים < מידע כספי.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 3.ב10. ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.

אירועים לאחר תאריך המאזן

- לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019 ראה פרק "ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון" להלן, וכן דוח על השינויים בהון העצמי וביאור אירועים לאחר תאריך המאזן במסגרת תמצית דוחות כספיים אלה.
- ביום 4 באוגוסט 2019, לאחר תאריך המאזן, פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף, הנושא את התאריך 5 באוגוסט 2019, להנפקת תעודות התחייבות.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

כמפורט בביאור 1 ב. לדוחות כספיים אלה, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 9 שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

כמפורט בביאור 1 ג. לדוחות כספיים אלה, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון ASU 2017-12 המעדכן את נושא 815 בקודיפיקציה בדבר מכשירים נגזרים וחשבונאות גידור. העדכון כולל שינויים בהנחיות המדידה והיעוד של יחסי גידור כשירים ובדרישות ההצגה של תוצאות הגידור.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-576 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 207 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד (שיעור הגידול ברווח הנקי המדווח - 178.3%). הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ ברבעון המקביל אשתקד הסתכם ב-472 מיליוני שקלים חדשים. הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-980 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 550 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד (שיעור הגידול ברווח הנקי המדווח - 78.2%). הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ב-815 מיליוני שקלים חדשים.

שיעור הגידול ברווח הנקי (ללא חריגים), לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

ברבעון השני - **22.0%**

במחצית הראשונה - **20.2%**

התשואה על ההון במונחים שנתיים:

- 15.8% ברבעון השני, לעומת 6.1% (14.1% ללא חריגים⁽¹⁾) ברבעון המקביל אשתקד.

- 13.3% במחצית הראשונה, לעומת 8.1% (12.0% ללא חריגים⁽¹⁾) בתקופה המקבילה אשתקד ו-11.6% ללא חריגים⁽¹⁾ בשנת 2018.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ ברבעון השני של שנת 2019, כמפורט להלן, הסתכמו ב-1,632 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,474 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 10.7%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ במחצית הראשונה של שנת 2019, כמפורט להלן, הסתכמו ב-2,920 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,645 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 10.4%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השני של שנת 2019, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,357 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,221 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 11.1%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ מפעילות שוטפת במחצית הראשונה של שנת 2019, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-2,706 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,362 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 14.6%.

שיעורי הגידול בפעילות השוטפת גבוהים משיעורי הגידול בהיקפי הפעילות וזאת לאור השיפור במרווחי המימון.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	2018			2019		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
	1,081	1,345	1,236	1,260	1,231	1,543
	90	129	105	121	57	89
סך הכנסות מימון	1,171	1,474	1,341	1,381	1,288	1,632
בניכוי:						
השפעת מדד המחירים לצרכן	(39)	172	32	17	(42)	235
הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים	12	8	9	12	12	9
רווחים ממימוש איגרות חוב וניירות ערך זמינים למכירה ורווחים מאיגרות חוב למסחר, נטו	2	-	11	2	12	1
השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽³⁾⁽⁴⁾	55	73	36	26	(43)	30
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	30	253	88	57	(61)	275
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת	1,141	1,221	1,253	1,324	1,349	1,357

שיעור השינוי (באחוזים)	שישה חודשים	
	2018	2019
סך הכנסות מימון	2,645	2,920
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	283	214
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת	2,362	2,706

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018).

הרווח הנקי של הבנק ללא חריגים, כלומר - ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך.

(2) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד ההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(3) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית), הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד, לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת החיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

(4) כולל רווחים ממימון שאינן למסחר:

- ברבעון הראשון של שנת 2019 - 16 מיליוני שקלים חדשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

- ברבעון השני של שנת 2019 - 16 מיליוני שקלים חדשים.
להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון שני				
שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2018	2019	מגזר פעילות
				אנשים פרטיים:
11.6	43	372	415	משקי בית- הלוואות לדיור
9.8	30	307	337	משקי בית- אחר
10.0	2	20	22	בנקאות פרטית
10.7	75	699	774	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
16.7	41	246	287	עסקים קטנים וזעירים
27.1	16	59	75	עסקים בינוניים
-	-	131	131	עסקים גדולים
3.4	1	29	30	גופים מוסדיים
12.5	58	465	523	סך הכל פעילות עסקית
6.9	18	260	278	ניהול פיננסי
10.6	151	1,424	1,575	סך הכל פעילות בישראל
14.0	7	50	57	פעילות חוץ לארץ
10.7	158	1,474	1,632	סך הכל

מחצית ראשונה				
שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2018	2019	מגזר פעילות
				אנשים פרטיים:
12.2	89	729	818	משקי בית- הלוואות לדיור
11.1	67	605	672	משקי בית- אחר
22.2	8	36	44	בנקאות פרטית
12.0	164	1,370	1,534	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
18.4	88	479	567	עסקים קטנים וזעירים
22.2	26	117	143	עסקים בינוניים
1.5	4	259	263	עסקים גדולים
3.3	2	60	62	גופים מוסדיים
13.1	120	915	1,035	סך הכל פעילות עסקית
(8.1)	(21)	258	237	ניהול פיננסי
10.3	263	2,543	2,806	סך הכל פעילות בישראל
11.8	12	102	114	פעילות חוץ לארץ
10.4	275	2,645	2,920	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	רבעון שני		מחצית ראשונה	
	2019	2018	2019	2018
שיעור השינוי (באחוזים)			שיעור השינוי (באחוזים)	
מטבע ישראלי לא צמוד	169,728	161,041	167,751	160,512
מטבע ישראלי צמוד למדד	55,665	52,169	55,701	51,972
מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)	12,645	13,629	13,582	12,958
סך הכל	238,038	226,839	237,034	225,442

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזרים השונים נובעים מצמיחת האשראי לציבור. הקיטון ביתרות הממוצעות במטבע חוץ נובע מהסטת שימושים למגזר השקלי, וזאת במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽⁴⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שני		מחצית ראשונה	
	2019	2018	2019	2018
מטבע ישראלי לא צמוד	2.10	1.97	2.11	1.94
מטבע ישראלי צמוד למדד	1.00	1.12	1.04	1.08
מטבע חוץ	0.68	1.00	0.73	1.29
סך הכל	1.86	1.78	1.79	1.70

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

שינויים בפערי הריבית:

במגזר השקלי הלא צמוד עלייה במרווחי המימון בהשוואה לתקופה המקבילה. במגזר השקלי הצמוד למדד - הירידה בפער הריבית נובעת מגיוס מקורות ארוכי טווח תוך קיבוע עלויות. במגזר מטבע חוץ - עלייה בריבית ה-FED השפיעה על עלות המקורות. ההכנסות מנכסים נגזרים נטו, לא נכללות במסגרת פערי הריבית המוצגים לעיל. בתוספת הכנסות אלו, לא חל שינוי מהותי בפער הריבית במטבע חוץ. פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-99 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.20% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 90 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.19% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-175 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.17% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 172 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שיעור של 0.18% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. ההפרשה הפרטנית כמפורט להלן הושפעה מהוצאות הפסדי אשראי בגין מספר לקוחות בודדים.

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי בגין הלוואות מסחריות שאינן לדיור, כמפורט להלן, ירד במחצית הראשונה לשיעור של 0.44%, לעומת 0.48% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור כמפורט להלן, הינו יציב.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

מגזרי הצמדה	רבעון שני		מחצית ראשונה	
	2019	2018	2019	2018
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות):				
הגדלת הוצאות	122	83	226	176
הקטנת הוצאות	(42)	(34)	(97)	(67)
סך הכל הפרשה פרטנית	80	49	129	109
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:				
לפי עומק הפיגור	2	4	5	4
אחרת	17	37	41	59
סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי	99	90	175	172
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.20%	0.19%	0.17%	0.18%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	0.50%	0.49%	0.44%	0.48%

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מחצית ראשונה		רבעון שני		מזה: בגין הלוואות לדיור
2018	2019	2018	2019	
0.03%	0.03%	0.04%	0.03%	

להלן פירוט הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מחצית ראשונה		רבעון שני		מגזר פעילות
2018	2019	2018	2019	
אנשים פרטיים:				
17	19	11	11	משקי בית- הלוואות לדיור
49	51	27	24	משקי בית- אחר
1	-	1	-	בנקאות פרטית
67	70	39	35	סך הכל אנשים פרטיים
פעילות עסקית:				
71	66	33	29	עסקים קטנים וזעירים
10	16	6	15	עסקים בינוניים
19	28	11	23	עסקים גדולים
1	(3)	1	(2)	גופים מוסדיים
101	107	51	65	סך הכל פעילות עסקית
2	(3)	1	(1)	ניהול פיננסי
170	174	91	99	סך הכל פעילות בישראל
2	1	(1)	-	פעילות חוץ לארץ
172	175	90	99	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-484 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 504 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 20 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-950 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 967 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 17 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-89 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 129 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-146 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 219 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המימון שאינן מריבית כוללות רווחים ממניות שאינן למסחר בסך 32 מיליוני שקלים חדשים, 16 מיליוני שקלים חדשים בכל אחד מהרבעונים במחצית הראשונה של שנת 2019.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוון, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך והוצאות (הכנסות) בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה (ההוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית. השפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים נקפת בהתאם לכללי החשבונאות להכנסות מימון שאינן מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-373 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 363 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 2.8%.

ההכנסות מעמלות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-756 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 725 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.3%, הנובע מהמשך הצמיחה בהיקפי הפעילות.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-22 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 12 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 10 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-48 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 25 מיליוני שקלים חדשים.

ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 נכללו רווחי הון של 10 ו-26 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-1,011 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,325 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, בו נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. שיעור הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות ללא הפרשה בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, כאמור לעיל, ברבעון השני של שנת 2019 לעומת הרבעון המקביל אשתקד הינו 12.3%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1,997 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,237 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בה נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. שיעור הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות ללא הפרשה בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, כאמור לעיל, במחצית הראשונה של שנת 2019 לעומת התקופה המקבילה אשתקד הינו 10.2%.

ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-648 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 557 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 16.3%.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1,284 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,126 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14.0%.

מעבר לגידול השוטף בהוצאות השכר והפרשי עיתוי בין תקופות ההשוואה ברישום הוצאות נלוות לשכר, נרשם גידול בהפרשות לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-194 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 186 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 4.3%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-385 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 375 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 2.7%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-169 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 582 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, בו נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית.

ההוצאות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-328 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 736 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בה נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. שיעור הגידול בהוצאות האחרות השוטפות במחצית הראשונה של שנת 2019 לעומת התקופה המקבילה אשתקד (ללא הפרשה בגין החקירה) הינו 5.5%. הגידול במחצית הראשונה של השנה נובע מהפרשי עיתוי ברישום ההוצאות לאורך השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽¹⁾ (באחוזים):

2019		2018		
רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני
49.9	58.1	68.1 ⁽²⁾	54.5	71.7 ⁽²⁾
Cost Income Ratio				
מחצית ראשונה		שנת		
2019	2018	2018	2018	2018
53.6	65.9 ⁽²⁾	63.6 ⁽²⁾		
Cost Income Ratio				

(1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשאי.

(2) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). יחסי היעילות של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היו:

ברבעון השני של שנת 2018 - 53.2%
ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 61.3%
במחצית הראשונה של שנת 2018 - 55.9%
בשנת 2018 - 57.2%

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-917 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 434 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 483 מיליוני שקלים חדשים.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1,552 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 984 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 568 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון השני של שנת 2019 הסתכם ב-34.7%.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-34.2%.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון השני של שנת 2019 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת רווח של 1 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - במחצית הראשונה של שנת 2019 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת רווח של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יחב, הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-23 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יחב, הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-41 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 31 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווחי בנק יחב נובע מגידול בהיקפי פעילות, שיפור במרווחי המימון ורמת הוצאות יציבה.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-576 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 207 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-980 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 550 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-26 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ברווח של 62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד כולל אחר של 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקר מהתאמות בגין הטבות לעובדים ומהתאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת⁽⁴⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנדילות⁽³⁾ ויחס המינוף⁽⁴⁾ בתום הרבעון (באחוזים):

		2018			2019			
		רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון שני	
		10.3	(5)5.7	13.4	(5)6.1	11.3	15.8	תשואת רווח נקי על ההון
		10.16	10.01	10.11	9.95	10.12	10.23	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון
		(6)125	116	121	120	120	118	יחס כיסוי הנדילות (רבעוני)
		5.43	5.42	5.47	5.38	5.54	5.67	יחס המינוף בתום הרבעון
		מחצית ראשונה			שנת			
		2018			2019			
		(5)8.1			(5)8.5		תשואת רווח נקי על ההון	

(1) תשואה בחישוב שנתי.

(2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/בתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.

(3) יחס כיסוי הנדילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנדילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במנחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רוברד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(5) הוצאות התפעוליות והאחרות כלולות, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). תשואת הרווח הנקי על ההון של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היו:

ברבעון השני של שנת 2018 - 14.1%

ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 10.7%

במחצית הראשונה של שנת 2018 - 12.0%

בשנת 2018 - 11.6%

(6) כולל השפעת יישום הנחיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל מהרבעון הראשון של שנת 2018.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

		מחצית ראשונה			רבעון שני	
		2018	2019	2018	2019	
		5.17	4.19	0.89	2.46	רווח בסיסי למניה
		5.15	4.17	0.88	2.45	רווח מדולל למניה
		(1)106	(1)-	59	(1)-	דיבידנד למניה

(1) לא הוכרז דיבידנד החל מהרבעון השני של שנת 2018 ועד לרבעון הראשון של שנת 2019. לפרטים בדבר הכרזה על חלוקת דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019, ראה פרק דיבידנד להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני		
2018	2018	2018	2018	2019	
2.5	7.1	257,873	246,593	264,223	סך כל המאזן
7.8	14.9	45,162	42,380	48,700	מזומנים ופיקדונות בבנקים
3.3	7.3	194,381	187,055	200,728	אשראי לציבור, נטו
(20.4)	(11.2)	11,081	9,926	8,816	ניירות ערך
(3.4)	0.8	1,424	1,364	1,375	בנינים וציוד
2.9	8.1	199,492	189,900	205,188	פיקדונות הציבור
(11.4)	(36.7)	625	875	554	פיקדונות מבנקים
3.2	5.2	30,616	30,034	31,596	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7.2	12.5	14,681	13,986	15,740	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 ב-3.5 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת המזומנים הינו במסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 30 ביוני 2019 ל-76%, לעומת 75% בסוף שנת 2018. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 ב-6.3 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 3.3%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני		
2018	2018	2018	2018	2019	
3.7	7.5	129,087	124,557	133,845	מטבע ישראלי
4.8	8.4	53,339	51,534	55,884	לא צמוד
(8.0)	0.3	11,955	10,964	10,999	צמוד מדד
3.3	7.3	194,381	187,055	200,728	מט"ח כולל צמוד מט"ח
					סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני		
2018	2018	2018	2018	2019	
3.2	6.5	126,105	122,168	130,140	אנשים פרטיים:
0.6	2.3	20,932	20,593	21,061	משקי בית- הלוואות לדיור
6.1	9.5	98	95	104	משקי בית- אחר
2.8	5.9	147,135	142,856	151,305	בנקאות פרטית
					סך הכל אנשים פרטיים
5.7	12.8	18,977	17,775	20,059	פעילות עסקית:
9.3	23.6	6,585	5,822	7,196	עסקים קטנים וזעירים
5.4	9.4	16,236	15,640	17,107	עסקים בינוניים
(17.5)	(20.9)	1,331	1,388	1,098	עסקים גדולים
5.4	11.9	43,129	40,625	45,460	גופים מוסדיים
(3.7)	10.9	4,117	3,574	3,963	סך הכל פעילות עסקית
3.3	7.3	194,381	187,055	200,728	פעילות חוץ לארץ
					סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

ליום 30 בדצמבר 2018			ליום 30 ביוני 2018			ליום 30 ביוני 2019			סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
חוב	מאזני	כולל	חוב	מאזני	כולל	חוב	מאזני	כולל	
1,165	64	1,101	942	45	897	1,183	63	1,120	1. סיכון אשראי בעייתי
152	-	152	310	-	310	151	-	151	סיכון אשראי פגום
1,772	48	1,724	1,657	34	1,623	2,133	47	2,086	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾
3,089	112	2,977	2,909	79	2,830	3,467	110	3,357	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
		1,316			1,220			1,463	מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾
		1,058			866			1,073	2. נכסים שאינם מבצעים⁽³⁾

- (1) אשראי מאזני וחוב מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר, בסך של 1,407 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 ביוני 2018 - 1,159 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2018 - 1,241 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדיר ראה פרק סיכון אשראי.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוב מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוב מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוב מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 30 ביוני 2019 ב-261 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 254 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 2.7%.

להלן ההתפתחות בסעיפים חוב מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	
2019	2018	2018	2018	2019	
מכשירים פיננסיים חוב מאזניים למעט נגזרים⁽¹⁾:					
16,324	16,836	15,586	16,836	16,324	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
11,142	11,448	10,544	11,448	11,142	ערבויות לרוכשי דירות
17,228	16,577	16,730	16,577	17,228	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
7,948	7,352	7,574	7,352	7,948	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
7,807	7,607	7,482	7,607	7,807	התחייבויות להוצאת ערבויות
7,882	6,550	7,945	6,550	7,882	ערבויות והתחייבויות אחרות
2,442	2,222	2,388	2,222	2,442	ערבויות להבטחת אשראי
166	232	292	232	166	אשראי תעודות
מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾:					
231,735	247,937	246,375	247,937	231,735	סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים
2,117	3,453	3,240	3,453	2,117	נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים
2,276	3,364	3,661	3,364	2,276	התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים

- (1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים.
 (2) כולל עסקאות פורוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוב מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 ב-2.3 מיליארדי שקלים חדשים וב-1.1 מיליארדי שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
30 ביוני 2019						
2,743	-	42		2,701	2,701	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
5,576	(14) ⁽²⁾	53 ⁽²⁾		5,537	5,576	איגרות חוב זמינות למכירה
126	-	16 ⁽³⁾		110	126	השקעה במניות שאינן למסחר ⁽⁴⁾
413	-	1 ⁽³⁾		412	413	איגרות חוב למסחר
8,858	(14)	112		8,760	8,816	סך כל ניירות הערך
30 ביוני 2018						
3,127	(2)	48		3,081	3,081	ניירות ערך מוחזקים לפידיון
6,424	(106) ⁽²⁾	5 ⁽²⁾		6,525	6,424	ניירות ערך זמינים למכירה
421	(5) ⁽³⁾	-		426	421	ניירות ערך למסחר
9,972	(113)	53		10,032	9,926	סך כל ניירות הערך
31 בדצמבר 2018						
3,940	(6)	29		3,917	3,917	ניירות ערך מוחזקים לפידיון
6,876	(95) ⁽²⁾	6 ⁽²⁾		6,965	6,876	ניירות ערך זמינים למכירה
288	-	-		288	288	ניירות ערך למסחר
11,104	(101)	35		11,170	11,081	סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
 (4) לפרטים בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ראה ביאור 2.א.1. לדוחות הכספיים.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
(38.4)	(24.0)	4,661	3,781	2,872	לא צמוד
80.4	80.8	418	417	754	צמוד מדד
(14.3)	(10.2)	5,910	5,637	5,064	מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
37.0	38.5	92	91	126	פריטים לא כספיים
(20.4)	(11.2)	11,081	9,926	8,816	סך הכל

מטבע ישראלי

לא צמוד

צמוד מדד

מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)

פריטים לא כספיים

סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	
2018	2018	2018	2018	2019
				אנשים פרטיים:
3.4	8.9	82,119	77,996	משקי בית- אחר
2.9	11.5	13,777	12,712	בנקאות פרטית
3.3	9.2	95,896	90,708	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
11.8	27.4	22,664	19,893	עסקים קטנים וזעירים
(0.2)	7.0	8,332	7,775	עסקים בינוניים
(11.9)	3.0	29,460	25,187	עסקים גדולים
10.7	2.5	37,712	40,733	גופים מוסדיים
3.2	8.3	98,168	93,588	סך הכל פעילות עסקית
(12.3)	(15.1)	5,428	5,604	פעילות חוץ לארץ
2.9	8.1	199,492	189,900	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר			30 ביוני		
2018	2018	2019	2018	2018	2019
					תקרת הפיקדון
69,559	66,501	72,114			עד 1
47,240	43,719	48,962			מעל 1 עד 10
26,703	27,337	28,735			מעל 10 עד 100
18,658	24,562	20,297			מעל 100 עד 500
37,332	27,781	35,080			מעל 500
199,492	189,900	205,188			סך הכל

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-0.6 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 0.1 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2018.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-31.6 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.0 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2018. ראה גם פרק התפתחות במקורות המימון לעיל.

הון הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-15.7 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 14.7 ו-14.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 30 ביוני 2018, גידול של 7.2% ו-12.5%, בהתאמה.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר			30 ביוני		
2018	2018	2019	2018	2018	2019
2,197	2,191	2,218			הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
48	54	44			קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(346)	(385)	(284)			הפסד כולל אחר מצטבר ⁽²⁾⁽³⁾
12,782	12,126	13,762			עודפים ⁽⁴⁾
14,681	13,986	15,740			סך הכל

(1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.

(2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

(3) כולל התחייבות אקטוארית בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

(4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות וההוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 30 ביוני 2019 הגיע ל-5.96%, לעומת 5.69% ליום 31 בדצמבר 2018 ו-5.67% ליום 30 ביוני 2018.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

הלימות הון

הון הפיקוח

הבנק מעריך את הלימות הון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 30 ביוני 2019 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגיל - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארד שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%.

תהליך פנימי להערכת ההון - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון.

אופק התכנון הינו לשלוש שנים ובו מאתגר הבנק את התוכנית האסטרטגית בשורה של תרחשי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק ושוקים את ההון שלו. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה הונית מספקת.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליוני שקלים חדשים):

	ליום 30 ביוני		ליום 31 בדצמבר
	2018	2019	2018
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1	14,508	16,220	15,172
הון רובד 1	14,508	16,220	15,172
הון רובד 2	4,860	5,783	5,515
סך הכל הון כולל	19,368	22,003	20,687
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	134,881	146,566	140,572
סיכונים שוק	1,748	2,214	1,494
סיכון תפעולי	9,155	9,846	9,561
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	145,784	158,626	151,627

יחס הון לרכיבי סיכון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.83%-13.33%, בהתאמה.

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת הדיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2018 ופרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון (מדיניות חלוקת דיבידנד), להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
10.01	9.95	10.23	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.64	13.29	13.87	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.84	9.84	9.83	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים
13.34	13.34	13.33	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 ביוני 2018		ליום 30 ביוני 2019		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	קבוצת חשיפה
30	223	113	847	29	218	חובות של ריבנויות
26	197	70	521	27	205	חובות של ישויות סקטור ציבורי
95	712	102	767	90	677	חובות של תאגידים בנקאיים
5,625	42,166	5,332	39,970	5,842	43,829	חובות של תאגידים
337	2,523	335	2,512	437	3,279	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
2,022	15,154	1,969	14,757	2,111	15,835	חשיפות קמעונאיות ליחידים
996	7,468	935	7,011	958	7,186	הלוואות לעסקים קטנים
8,893	66,663	8,484	63,599	9,279	69,613	משכנתאות לדירור
652	4,890	586	4,392	711	5,333	נכסים אחרים
18,676	139,996	17,926	134,376	19,484	146,175	סך הכל

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 ביוני 2018		ליום 30 ביוני 2019		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	
198	1,494	233	1,748	294	2,214	סיכון שוק
77	576	67	505	52	391	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
1,275	9,561	1,221	9,155	1,312	9,846	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
1,550	11,631	1,521	11,408	1,658	12,451	סך הכל
20,226	151,627	19,447	145,784	21,142	158,626	סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.34% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.34% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף אשר אימצה את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף. יחס המינוף מבוטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019	2018	
15,172	14,508	16,220		1. בנתוני המאוחזר
279,879	269,911	285,858		הון רובד 1
				סך החשיפות
באחוזים				
5.42	5.38	5.67		יחס מינוף
5.00	5.00	5.00		יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
2. הברות בת משמעותיות				
				בנק יחב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחזרות שלו
5.38	5.27	5.45		יחס מינוף
4.70	4.70	4.70		יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד המועדכנת של הבנק, לשנים 2018 עד 2021, ראה פרק דיבידנד בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

חלוקת דיבידנד

הכרזה על דיבידנד

ביום 12 באוגוסט 2019 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום מצטבר של 392 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 40% מסכום הרווח הנקי בגין המחצית הראשונה של שנת 2019; זאת, בין היתר, לאור אי חלוקת דיבידנדים על ידי הבנק מאז הרבעון השני של שנת 2018 ואילך, וכן לאור תוצאות פעילות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2019.

חלוקת דיבידנד זה, הינה על דעת המפקחת על הבנקים.

סכום הדיבידנד המצטבר כאמור בחלוקה זו, מהווה שיעור של 1,672.1% מההון המונפק, דהיינו 167.21 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 20 באוגוסט 2019 ויום התשלום הינו 27 באוגוסט 2019. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק.

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח (אחוזים)	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
26 בפברואר 2018	26 במרץ 2018	47.03	30	109.5
7 במאי 2018	5 ביוני 2018	58.91	40	137.2
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2018⁽¹⁾				246.7

(1) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2018 - 137.2 מיליוני שקלים חדשים.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	31 בדצמבר
2019	2018	2018	2018	2018
416,893	240,374	233,600	73.4	78.5
89,914	80,257	79,865	12.0	12.6
70,327	76,026	70,153	(7.5)	0.2
12,394	17,903	14,514	(30.8)	(14.6)
15,438	13,918	14,260	10.9	8.3

ניירות ערך⁽¹⁾

נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול

נכסים בנאמנות קבוצת הבנק

נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול

נכסים אחרים בניהול⁽³⁾

(1) שווי יתיקי ניירות ערך במשמורת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) הגידול ביתרת ניירות ערך הינו בעקבות זכיית הבנק במכרז למתן שירותי קסטודיאן, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית לעיל.

(3) לרבות:

- יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.

- הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט לעיל.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון והנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.
- הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").
- תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישת הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות והוצאות ללקוחות ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות לשנת 2018.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי		חלק מסך רווח נקי (באחוזים)	
מחצית ראשונה	מחצית ראשונה	מחצית ראשונה	מחצית ראשונה
2018	2019	2018	2019
אנשים פרטיים:			
363	322	36.2	37.0
20	30	3.4	2.0
1	(339)	-	0.1
384	13	39.6	39.1
פעילות עסקית:			
210	166	18.7	21.4
71	56	6.3	7.2
136	136	15.3	13.9
16	13	1.5	1.6
433	371	41.8	44.1
106	118	13.3	10.8
923	502	94.7	94.0
57	48	5.3	6.0
980	550	100.0	100.0

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליון שקלים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיר" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליון שקלים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2018			2019		
במיליון שקלים חדשים					
סך הכל	הלוואות לדיר	אחר	סך הכל	הלוואות לדיר	אחר
רווח ורווחיות					
1,334	729	605	1,490	818	672
-	-	-	-	-	-
335	80	255	332	77	255
1,669	809	860	1,822	895	927
סך ההכנסות					
66	17	49	70	19	51
1,032	296	736	1,137	324	813
571	496	75	615	552	63
201	174	27	211	189	22
370	322	48	404	363	41
רווח נקי :					
(18)	-	(18)	(21)	-	(21)
352	322	30	383	363	20
המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי					
מאזן - סעיפים עיקריים:					
143,646	122,811	20,835	152,115	130,800	21,315
142,761	122,168	20,593	151,201	130,140	21,061
77,996	-	77,996	84,917	-	84,917
141,371	121,735	19,636	148,993	128,560	20,433
76,438	-	76,438	83,534	-	83,534
85,367	67,708	17,659	91,995	73,261	18,734
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:					
1,102	698	404	1,194	783	411
198	-	198	260	-	260
34	31	3	36	35	1
1,334	729	605	1,490	818	672
סך הכל הכנסות ריבית נטו					

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-383 מיליון שקלים חדשים, לעומת 352 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת הלוואות לדיר (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים) במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-363 מיליון שקלים חדשים, לעומת 322 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו, הסתכמו ב-818 מיליון שקלים חדשים, לעומת 729 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-12.2%, הנובע מעלייה של כ-6.8 מיליארדי שקלים חדשים ביתרת האשראי הממוצעת ומגידול במרווחי האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות קטנו ב-3 מיליון שקלים חדשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

במחצית הראשונה של שנת 2019 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 19 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 17 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-324 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 296 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד. מעבר לגידול השוטף בהוצאות השכר והפרשי העיתוי בין תקופות ההשוואה ברישום הוצאות נלוות לשכר, נרשם גידול בהפרשות לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים), וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדירור) במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ברווח של 20 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 30 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף הכנסות הריבית נטו, נרשמה עלייה של כ-67 מיליוני שקלים חדשים. העלייה מיוחסת לגידול במרווחים מפעילות מתן אשראי וקבלת פיקדונות ומעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-255 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-813 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 736 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד. ההוצאות ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני						
2018			2019			
במיליוני שקלים חדשים						
אחר	הלוואות לדירור	סך הכל	אחר	הלוואות לדירור	סך הכל	
רווח ורווחיות						
337	415	752	307	372	679	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
128	39	167	124	39	163	עמלות והכנסות אחרות
465	454	919	431	411	842	סך ההכנסות
24	11	35	27	11	38	הוצאות בגין הפסדי אשראי
412	164	576	368	145	513	הוצאות תפעוליות ואחרות
29	279	308	36	255	291	רווח לפני הפרשה למיסים
10	97	107	13	90	103	הפרשה למיסים
19	182	201	23	165	188	רווח לאחר מיסים
רווח נקי :						
(11)	-	(11)	(9)	-	(9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8	182	190	14	165	179	המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:						
21,315	130,800	152,115	20,835	122,811	143,646	אשראי לציבור (יתרת סוף)
21,061	130,140	151,201	20,593	122,168	142,761	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
84,917	-	84,917	77,996	-	77,996	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
20,527	129,504	150,031	19,852	122,398	142,250	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
84,247	-	84,247	77,305	-	77,305	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
18,701	73,986	92,687	17,887	68,101	85,988	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:						
205	397	602	204	353	557	מרווח מפעילות מתן אשראי
131	-	131	102	-	102	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1	18	19	1	19	20	אחר
337	415	752	307	372	679	סך הכל הכנסות ריבית נטו

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסינוג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
20	22	36	44	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
3	3	5	5	עמלות והכנסות אחרות
23	25	41	49	סך ההכנסות
1	-	1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(452) ⁽¹⁾	24	(472) ⁽¹⁾	48	הוצאות תפעוליות ואחרות
(430)	1	(432)	1	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
(92)	-	(93)	-	הקטנת הפרשה למיסים
(338)	1	(339)	1	רווח (הפסד) נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
96	105	96	105	אשראי לציבור (יתרת סוף)
95	104	95	104	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
12,712	14,179	12,712	14,179	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
99	87	98	80	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
12,279	13,758	12,144	13,641	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
30	28	30	28	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
1	-	1	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
19	22	35	44	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	אחר
20	22	36	44	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(1) ההוצאות בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית סווגו לבנקאות הפרטית

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ברווח של 1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 339 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית נטו גדלו ב-8 מיליוני שקלים חדשים, כתוצאה מגידול בהיקף פיקדונות הציבור ומשיפור במרווח מפעילות קבלת פיקדונות. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-48 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 472 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2018 הפרשה של 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. לפרטים נוספים, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
246	287	479	567	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
92	96	181	192	עמלות והכנסות אחרות
338	383	660	759	סך ההכנסות
33	29	71	66	הוצאות בגין הפסדי אשראי
162	187	332	370	הוצאות תפעוליות ואחרות
143	167	257	323	רווח לפני הפרשה למיסים
50	58	90	111	הפרשה למיסים
93	109	167	212	רווח לאחר מיסים
-	(1)	(1)	(2)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
93	108	166	210	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
18,111	20,408	18,111	20,408	אשראי לציבור (יתרת סוף)
17,775	20,059	17,775	20,059	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
19,893	25,342	19,893	25,342	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
17,779	20,160	17,536	19,906	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
19,643	25,177	19,615	24,404	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
17,307	19,669	16,985	19,140	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
215	244	419	480	מרווח מפעילות מתן אשראי
26	37	50	73	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
5	6	10	14	אחר
246	287	479	567	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-210 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 166 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-26.5%.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-567 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 479 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-18.4% הנובע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות, וכן מעלייה במרווחי המימון.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-192 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 181 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-66 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 71 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-370 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 332 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד, גידול של כ-38 מיליוני שקלים חדשים. ההוצאות ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, קיימים לקוחות עסקיים המסווגים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, בעלי מחזור פעילות שנתי נמוך מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
59	75	117	143	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
20	21	37	43	עמלות והכנסות אחרות
79	96	154	186	סך ההכנסות
6	15	10	16	הוצאות בגין הפסדי אשראי
28	31	57	62	הוצאות תפעוליות ואחרות
45	50	87	108	רווח לפני הפרשה למיסים
16	17	31	37	הפרשה למיסים
29	33	56	71	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
5,907	7,307	5,907	7,307	אשראי לציבור (יתרת סוף)
5,822	7,196	5,822	7,196	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
7,775	8,316	7,775	8,316	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
6,053	7,130	6,141	6,933	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
7,476	8,374	7,382	8,324	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
7,082	8,144	7,059	7,977	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
48	61	96	115	מרווח מפעילות מתן אשראי
10	12	19	24	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1	2	2	4	אחר
59	75	117	143	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-71 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 56 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף הכנסות הריבית נטו חל גידול של כ-22.2% המיוחס בעיקר לעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות, וכן לעלייה במרווחי המימון.

בסעיף עמלות והכנסות אחרות חל גידול של 6 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף ההוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 16 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 10 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה הפרטנית הושפעה מהוצאות הפסדי אשראי בגין מספר לקוחות בודדים.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 57 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שיש לקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית, למעט גופים מוסדיים כאמור לעיל, כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
131	131	259	263	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
28	30	55	70	עמלות והכנסות אחרות
159	161	314	333	סך ההכנסות
11	23	19	28	הוצאות בגין הפסדי אשראי
43	50	86	98	הוצאות תפעוליות ואחרות
105	88	209	207	רווח לפני הפרשה למיסים
37	31	73	71	הפרשה למיסים
68	57	136	136	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
15,829	17,307	15,829	17,307	אשראי לציבור (יתרת סוף)
15,640	17,107	15,640	17,107	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
25,187	25,943	25,187	25,943	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
16,175	17,148	15,639	17,048	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
25,861	26,642	25,721	27,364	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
20,505	22,958	20,586	22,645	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
108	109	217	217	מרווח מפעילות מתן אשראי
19	17	36	36	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
4	5	6	10	אחר
131	131	259	263	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-136 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-263 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 259 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות גדלו ב-15 מיליוני שקלים חדשים, גידול הנובע בעיקר מהשפעת עמלות מעסקי מימון. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 28 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 19 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה הפרטנית השפעה מהוצאות הפסדי אשראי בגין מספר לקוחות בודדים. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-98 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 86 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12 מיליוני שקלים חדשים. מעבר לגידול השוטף בהוצאות השכר והפרשי העיתוי בין תקופות השוואה ברישום הוצאות נלוות לשכר, נרשם גידול בהפרשות לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים), וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
29	30	60	62	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
9	9	22	18	עמלות והכנסות אחרות
38	39	82	80	סך ההכנסות
1	(2)	1	(3)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
31	30	61	59	הוצאות תפעוליות ואחרות
6	11	20	24	רווח לפני הפרשה למיסים
2	4	7	8	הפרשה למיסים
4	7	13	16	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
1,397	1,104	1,397	1,104	אשראי לציבור (יתרת סוף)
1,388	1,098	1,388	1,098	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
40,733	41,731	40,733	41,731	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,272	1,023	1,303	1,122	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
39,499	40,049	39,531	39,255	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,738	1,893	2,589	2,280	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
7	5	16	9	מרווח מפעילות מתן אשראי
21	25	43	52	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1	-	1	1	אחר
29	30	60	62	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-16 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 13 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 60 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות קטנו ב-4 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. במחצית הראשונה של שנת 2018 בוצעו עסקאות בהיקף ניכר בניירות ערך זרים שלא חזרו על עצמן בתקופה הנוכחית.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הקטנת הוצאה של 3 מיליוני שקלים חדשים לעומת הוצאה של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-59 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 61 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר – השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות – לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגזרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות – השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת – שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשלושה חודשים		לשישה חודשים		
שהסתיימו ביום 30 ביוני		שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
129	191	47	95	רווח ורווחיות
131	87	211	142	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
53	63	100	132	הכנסות מימון שאינן מריבית
313	341	358	369	עמלות והכנסות אחרות
1	(1)	2	(3)	סך ההכנסות
(⁴)77	94	(⁴)159	184	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
235	248	197	188	הוצאות תפעוליות ואחרות
82	86	68	64	רווח לפני הפרשה למיסים
153	162	129	124	הפרשה למיסים
1	-	1	-	רווח לאחר מיסים
154	162	130	124	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
(6)	(11)	(12)	(18)	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
148	151	118	106	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
6,386	6,898	6,422	6,579	מאזן - סעיפים עיקריים:
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	-	-	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
129	191	47	95	מרווח מפעילות מתן אשראי
129	191	47	95	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
				אחר
				סך הכל הכנסות ריבית נטו

(1) ההוצאות בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית סווגו לבנקאות הפרטית

תרומת מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ברווח של 106 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 118 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר: הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-95 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 47 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-48 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר כתוצאה מעלייה במדד המחירים לצרכן.

הכנסות המימון שאינן מריבית קטנו ב-69 מיליוני שקלים חדשים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהשפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות בשנת 2018. ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

סך העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-132 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הכנסות מעמלות ואחרות בסכום של כ-100 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-32 מיליוני שקלים חדשים, הנובע בעיקר מהכללת רווחי הון במחצית הראשונה של שנת 2019 בסך של 26 מיליוני שקלים ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-184 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 159 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2018	2019	2018	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
52	55	94	110	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
(2)	2	8	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
7	6	13	12	עמלות והכנסות אחרות
57	63	115	126	סך ההכנסות
(1)	-	2	1	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
19	19	38	39	הוצאות תפעוליות ואחרות
39	44	75	86	רווח לפני הפרשה למיסים
14	15	27	29	הפרשה למיסים
25	29	48	57	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
3,603	3,996	3,603	3,996	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,574	3,963	3,574	3,963	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
5,604	4,760	5,604	4,760	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
3,316	3,530	3,252	3,477	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
5,289	5,026	5,292	5,270	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
3,920	4,193	3,774	4,213	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
28	28	50	57	מרווח מפעילות מתן אשראי
5	3	7	6	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
19	24	37	47	אחר
52	55	94	110	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-57 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 48 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-110 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 94 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול במרווח מפעילות מתן אשראי ובמרווח האחר וכן מגידול ביתרת האשראי הממוצעת.

הכנסות המימון שאינן מריבית קטנו ב-4 מיליוני שקלים חדשים, זאת בעיקר בגין מימוש איגרות חוב זמינות למכירה במחצית הראשונה של שנת 2018. בתקופה הנוכחית נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בהיקף של כ-1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

חברות מוחזקות עיקריות

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2019 ל-82 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 101 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו.

ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-95 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 89 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר עיקר הגידול נובע מגידול ברווחי בנק יהב, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-41 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 31 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2019 ל-11.6%, לעומת תשואה של 10.0% בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווחי בנק יהב נובע מגידול בהיקפי פעילות, שיפור במרווחי המימון ורמת הוצאה יציבה. סך המאזן של בנק יהב ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-26,810 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 25,928 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 882 מיליוני שקלים חדשים (3.4%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-10,477 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10,162 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 315 מיליוני שקלים חדשים (3.1%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-23,037 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 22,289 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 748 מיליוני שקלים חדשים (3.4%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. תרומתה של טפחות סוכנות לביטוח לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 (בניכוי הכנסות המימון נטו, מעודפי המזומנים של החברה), הסתכמה ב-31 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 30 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2019 ל-8.0% לעומת תשואה של 8.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 כ-8 מיליוני שקלים חדשים נטו, לעומת 13 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מזה סך של 5 מיליוני שקלים חדשים (לעומת 7 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד) מפעילות נאמנות במסגרת החברה הבת, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V. (Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-0.6 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.3 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-145 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 138 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018.

הכנסות הריבית והכנסות הריבית, נטו הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1.1 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.9 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-0.6 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.5 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס מנוכה מהשפעות שער חליפין הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-2.0 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2.5 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-84 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 80 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-59 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 56 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-71 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 65 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילות העסקית של הבנק בשוויץ.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות החל מיום 1 בינואר 2019, כמניות שאינן למסחר במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד.

עיקר ההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר טרם מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק במניות הסתכמו ליום 30 ביוני 2019 ב-140 מיליוני שקלים חדשים. ליום 30 ביוני 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, הסתכמה ההשקעה במניות ב-123 ו-125 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. רווחי הבנק נטו מהשקעות במניות, הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-33 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ראה ביאור 2.ג.1. לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2018. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות הועדה לייצוב פיננסית (ה-FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוזי מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, סיכונים פיננסיים כגון: סיכוני שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונדילות וסיכוני אשראי, וסיכונים שאינם פיננסיים ביניהם: סיכונים תפעוליים (כולל סיכון אבטחת מידע וסייבר וסיכונים טכנולוגיים) וסיכוני ציות ורגולציה. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה.

במהלך הרבעון השני של שנת 2019, פרופיל הסיכונים של הבנק הינו נמוך יחסית ובדומה לפרופיל הסיכונים ברבעון הראשון של שנת 2019 ובסוף שנת 2018. מרבית המדדים נמצאים במרחק סביר מתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון ובהלימה לפעילות העסקית, על פי מתווה התוכנית האסטרטגית ותוכניות העבודה השוטפות. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטא סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאי ובפרט האשראי לדיור, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. בהתאם לעקרונות התוכנית האסטרטגית החמש שנתית, פועל הבנק לשמירה על מעמדו כמוביל בתחום הקמעונאי, וכן להגברת המיקוד והרחבת הפעילות במגזרים העסקיים. הבנק מנסר ומנהל את סיכוני תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והסמעה של מודלים מתקדמים. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

הוראת הפיקוח על הבנקים בדבר תוספת הון בשיעור של 1% מתיק המשכנתאות, אשר הגדילה את יעדי ההון, השפיעה על הבנק באופן מהותי יותר ביחס לשאר הבנקים במערכת.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כיסוי הנזילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצימות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכוני טכנולוגיים המידע וסיכוני אבטחת המידע והסייבר.

הקבוצה הבנקאית חשופה להשפעות שינויים רגולטוריים ושינויים מאקרו כלכליים בארץ ובעולם על פעילותה העסקית, בהתאם למתווה התוכנית האסטרטגית. הבנק בוחן, מנסר ונערך להשפעות אלה במסגרת פעילותו השוטפת ואומד את הסיכון גם תחת תרחישי קיצון.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ, באופן שוטף בהתאם להנחיות בנושא ניהול ובקרת סיכונים שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל קביעת תיאבון הסיכון ופיקוח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופו, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמזעור של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מעוניין ומסוגל לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על ומגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (במבט צופה פני עתיד). תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כשיעור של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל, וכן למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק ובהתאם לאסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק ועל רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים. בכל שנה, מאותגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכנית העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותי שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים והצפי לכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיה העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבע.

תרחישי קיצון

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

תרחישי קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחישי הקיצון מהווים כלי נוסף, חשוב ומשלים לגישות, מדדים ומודלים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק. תוצאות תרחישי הקיצון משמשות את הבנק לאתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון. כמו כן, תרחישי הקיצון מציפים מוקדי סיכון מהותיים. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות חישוב לביצוע תרחישי קיצון. השימושים העיקריים של תרחישי הקיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחישי הקיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדיו העסקיים והפיננסיים, במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP. תהליך ה-ICAAP בוחן האם לבנק די הון על מנת לעמוד בתוכנית האסטרטגית, המאותגרת על ידי שורה של תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות. תרחישי קיצון אלה פוגעים ברווחיות הבנק על ידי יצירת הפסדים פוטנציאליים לסיכונים המהותיים לפעילותו: אשראי, ריכוזיות אשראי, שוק וריבית בתיק הבנקאי, תפעולי לרבות אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים וסיכונים נוספים. דגש רב ניתן בתרחישי הקיצון על תיק המשכנתאות של הבנק ופעילות האשראי העסקית שלו. תוצאות תכנון ההון של הבנק, שהוגשו לבנק ישראל בחודש דצמבר 2018, אשר בוצעו על נתוני המחצית השנייה של שנת 2018, בהתבסס על התוכנית האסטרטגית של הבנק ולאופק תכנון של שלוש שנים, מצביעות על כך כי בידי הבנק כרית ספיקה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק גם תחת אירועי קיצון. תוצאות התרחיש האחיד בדומה לתוצאות תרחישי הקיצון השונים המבוצעים בבנק, מלמדות כי פוטנציאל הפגיעה בביצועי הבנק, תחת תרחיש שכזה, הינו נמוך יחסית להון הבנק והרווח השנתי שלו.

הערכת גורמי הסיכון

להלן מופי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכוני אשראי	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכוני שוק	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נדילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽¹⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

(1) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(2) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת. הערכות אלה, נעשות על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל הצפי לכיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של תהליכי ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק.

במהלך הרבעון השני של שנת 2019, פרופיל הסיכונים של הבנק הינו נמוך יחסית ובדומה לפרופיל הסיכונים ברבעון הראשון של שנת 2019 ובסוף שנת 2018. סיכונים בעלי רמות סיכון שאינן נמוכות, נובעים ככלל, מסיכון מובנה בפעילות הבנק, והם בהלימה לעקרונות תיאבון הסיכון שהוגדר. פוטנציאל ההפסד מאירועים בלתי צפויים, ביחס להון ורווח הבנק, הינו נמוך. רווחיות הבנק היא יציבה, קרי תנודתיות הרווח נמוכה והכרית ההונית הדומה לבנק מספקת גם תחת תרחישי קיצון.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על פי מגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. הבנק מפעיל שיטות מדידה כמותיות (מודלים, מדדים, אינדיקטורים, ניתוחי רגישות, תרחישים ועוד) ושיטות מדידה איכותיות (הערכות מומחה וסקרים).

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לרבעון השני של שנת 2019, וכן דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורסמים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים, סיכונים אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי, נותרה ברבעון השני של שנת 2019 ברמה נמוכה-בינונית, כאשר רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדיור היא נמוכה. החל מהמחצית השנייה של שנת 2018 מדורגים לקוחות החטיבה הקמעונאית במודלים מתקדמים ייעודיים. המודלים מכמתים את ההסתברות לכשל (PD) וכן את שיעור ההפסד בהינתן כשל (LGD) לאוכלוסיות העסקים הקטנים והלקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית. הניהול השוטף בפועל בחטיבה הקמעונאית מבוסס בעיקרו על מערכת המדח"ם (מערכת לניהול, דירוג, ותמחור לקוחות). פרופיל סיכון האשראי של הלקוחות הפרטיים לנוכח תיאבון הסיכון הנקבע גם על פי המודל הפנימי מצביע על רמת סיכון שאינה גבוהה המאופיינת ביציבות לאורך זמן. החל משנת 2019 מדורגים כלל הלקוחות הפרטיים המנוהלים בחטיבה העסקית במודלים המתקדמים.

במהלך הרבעון השני של שנת 2019, המשיך הבנק בתהליכי יישום, הטמעה ושימושיות של המודלים המתקדמים לטובת ניתוח וניהול מיטבי של האשראי הקמעונאי.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313).

נכון ליום 30 ביוני 2019 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.

לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 30 ביוני 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
1.	בינוי	289	640	929
2.	שאר שירותים פיננסיים	753	-	753
3.	בינוי	177	518	695
4.	גופים מוסדיים	4	686	690
5.	בינוי	1	677	678
6.	שאר שירותים פיננסיים	452	210	662

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
- אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
- אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מוסמנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
- רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
- חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.

עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

2.

מימון לחברות ממונפות - הינו מתן אשראי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפרוורם מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לברקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

אשראי למטרת עסקאות הונית (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018			30 ביוני 2018			30 ביוני 2019						
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	ענף משק של הנרכשת
-	83	28	55	-	82	27	55	-	78	26	52	מידע ותקשורת
-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	-	150	מסחר
-	83	28	55	-	82	27	55	-	228	26	202	סך הכל

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018			30 ביוני 2018			30 ביוני 2019						
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	ענף משק של הלווה
1	61	-	61	1	100	1	99	1	71	1	70	תעשייה וחרושת
-	-	-	-	-	149	-	149	-	-	-	-	כרייה וחציבה
-	420	-	420	-	459	-	459	-	368	-	368	בניו יונדל"ן
-	282	46	236	-	307	64	243	-	281	60	221	מסחר
-	130	90	40	-	150	110	40	-	127	90	37	מידע ותקשורת
6	156	-	156	-	158	-	158	4	156	-	156	שירותים פיננסיים
-	76	5	71	-	76	5	71	-	91	5	86	שירותים ציבוריים וקהילתיים
7	1,125	141	984	1	1,399	180	1,219	5	1,094	156	938	סך הכל

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל		
31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019
1,165	942	1,183
152	310	151
1,251	1,159	1,407
521	498	726
3,089	2,909	3,467

סיכון אשראי בעייתי:

סיכון אשראי פגום	1,183
סיכון אשראי נחות	151
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדיור	1,407
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר	726
סך הכל סיכון אשראי בעייתי	3,467

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
0.6	0.5	0.6	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי לציבור
1.5	1.3	1.5	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי שאינו לדיור
2.4	2.5	2.7	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיור
0.7	0.6	0.7	שיעור יתרת האשראי לדיור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽²⁾⁽⁴⁾
1.2	1.2	1.3	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדיור זנית.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
766	651	265	1,682	2	1,684	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
65	11	24	100	(1)	99	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(38)	(2)	(24)	(64)	-	(64)	מחיקות חשבונאיות נטו
793	660	265	1,718	1	1,719	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018						
711	635	249	1,595	2	1,597	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
50	11	28	89	1	90	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(26)	(3)	(24)	(53)	-	(53)	מחיקות חשבונאיות נטו
735	643	253	1,631	3	1,634	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019						
766	644	263	1,673	4	1,677	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
108	19	51	178	(3)	175	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(81)	(3)	(49)	(133)	-	(133)	מחיקות חשבונאיות נטו
793	660	265	1,718	1	1,719	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018						
699	630	245	1,574	1	1,575	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
103	17	50	170	2	172	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(67)	(4)	(42)	(113)	-	(113)	מחיקות חשבונאיות נטו
735	643	253	1,631	3	1,634	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

2019 ביוני 30	2018 ביוני 30	31 בדצמבר 2018	
0.8	0.9	0.9	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
מחצית ראשונה			
2019	2018	שנת 2018	
0.2	0.2	0.2	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.2	0.2	0.2	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
0.5	0.5	0.4	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיוור ⁽¹⁾
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו

(1) השיעור בגין הלוואות לדיוור הינו זניח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור⁽⁴⁾)

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2017-2021. מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת החזר שלו: בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, הכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו.

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים; מעקב, ניטור וניתוח של ההוצאות בגין הפסדי אשראי; וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעורי האבטלה ועלייה ברמת הריבית.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		
	2018	2018	
			חובות
2,158	2,152	2,143	יתרות עובר ושב
3,768	3,643	3,824	יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
1,038	1,213	814	הלוואות לרכב - ריבית משתנה
734	791	763	הלוואות לרכב - ריבית קבועה
11,557	11,274	11,996	הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה
218	201	213	הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה
19,473	19,274	19,753	סך הכל חובות (אשראי מאזני)
			מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות
3,998	3,870	4,079	מסגרות עובר ושב לא מנוצלות
6,238	6,059	6,496	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
228	226	226	ערביות
32	51	33	התחייבויות אחרות
10,496	10,206	10,834	סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)
29,969	29,480	30,587	סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים
			מזה:
492	542	538	הלוואות בולט/בלון ⁽³⁾
			תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾
			תיק נכסים פיננסיים:
3,392	2,517	3,518	פקדונות
205	360	216	ניירות ערך
388	419	356	נכסים כספיים אחרים
697	881	599	בטוחות אחרות ⁽⁵⁾
4,682	4,177	4,689	סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) הביטוחות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי. עיקר הקיטון נובע מעדכון כלפי מטה של מקדמי הביטחון של כלי רכב וגיל הרכב המרבי הנלקח בחישוב השווי לביטחון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 ביוני 2018		ליום 30 ביוני 2019		תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)
סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	
473	273,164	608	285,819	622	292,876	עד 10
1,234	87,473	1,227	86,342	1,272	88,510	עד 20
3,349	117,331	3,359	116,651	3,372	117,542	עד 40
6,805	120,070	6,773	118,797	6,939	122,376	עד 80
8,364	77,903	8,239	76,448	8,654	80,776	עד 150
7,776	38,609	7,486	37,135	8,051	39,960	עד 300
1,968	3,827	1,788	3,034	1,677	3,621	מעל 300
29,969	718,377	29,480	724,226	30,587	745,661	סך הכל

(1) מספר הלווים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחויץ מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽¹⁾ בחשבון:

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 ביוני 2018		ליום 30 ביוני 2019		גובה הכנסה
במיליוני ש"ח - ב-%		במיליוני ש"ח - ב-%		במיליוני ש"ח - ב-%		
3.2	632	3.1	602	3.3	655	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון
30.3	5,904	31.7	6,107	28.8	5,697	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
35.9	6,999	35.5	6,844	36.7	7,240	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
30.6	5,938	29.7	5,721	31.2	6,161	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה
100	19,473	100	19,274	100	19,753	סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 ביוני 2018		ליום 30 ביוני 2019		תקופה לפירעון
במיליוני ש"ח - ב-%		במיליוני ש"ח - ב-%		במיליוני ש"ח - ב-%		
26.5	3,590	27.0	3,641	25.5	3,517	עד שנה
34.3	4,641	34.8	4,693	33.7	4,644	מעל שנה ועד 3 שנים
17.7	2,394	17.8	2,402	18.1	2,502	מעל 3 שנים ועד 5 שנים
10.3	1,398	9.9	1,333	10.6	1,467	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
11.2	1,524	10.5	1,409	12.1	1,656	מעל 7 שנים ⁽²⁾
100	13,547	100	13,479	100	13,786	סך הכל

(1) ללא עו"ש וכרטיסי אשראי.

(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן חזר הלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 30 ביוני 2018			ליום 30 ביוני 2019		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
233	4	229	225	3	222	229	4	225
0.78%	0.04%	1.18%	0.76%	0.03%	1.15%	0.75%	0.04%	1.14%

יתרת סיכון אשראי בעייתי

שיעור סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בסחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.

(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

שנת 2018	מחצית ראשונה	
	2018	2019
0.56%	0.52%	0.52%

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך חובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדל בשיעור של 3.2% לעומת 30 ביוני 2018 ובשיעור של 2.2% לעומת 31 בדצמבר 2018, בעיקר עקב גידול בהלוואות ואשראי אחר.
- לא חלו שינויים מהותיים בהתפלגות החובות לאנשים פרטיים ברבעון השני של שנת 2019.

ליום 30 ביוני 2019:

10.8%	-	חשבונות עובר ושב
19.2%	-	כרטיסי אשראי
8.6%	-	הלוואות לרכב
61.4%	-	הלוואות ואשראי אחר

- כנגד 23.6% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 30 ביוני 2019, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (שיעורים דומים ליום 30 ביוני 2018 וליום 31 בדצמבר 2018).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הינו גבוה ביחס למגזרים האחרים, וזאת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מוקרת של המימון בין איזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבנייה. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פיני בינוי, תמ"א 38 ועוד.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים)

30 ביוני 2019						
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי			סיכון אשראי	
סיכון אשראי	סיכון אשראי	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	פגום	חוץ מאדני ⁽³⁾ כולל	מאדני ⁽²⁾	מאדני
בביטחון נדל"ן בישראל:						
28	81	8	23	22,152	12,867	9,285
2	32	372	43	6,708	1,257	5,451
30	113	380	66	28,860	14,124	14,736
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
12	42	51	129	5,598	2,904	2,694
42	155	431	195	34,458	17,028	17,430
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						
32	77	15	1	20,885	11,852	9,033
30 ביוני 2018⁽⁵⁾						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
31	68	12	139	24,682	15,912	8,770
-	61	15	37	5,541	1,259	4,282
31	129	27	176	30,223	17,171	13,052
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
13	48	75	157	5,871	3,081	2,790
44	177	102	333	36,094	20,252	15,842
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						
34	67	13	3	23,171	14,946	8,225
31 בדצמבר 2018						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
24	71	33	31	23,071	13,167	9,904
2	68	6	52	5,862	1,013	4,849
26	139	39	83	28,933	14,180	14,753
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
13	42	69	146	5,169	2,908	2,261
39	181	108	229	34,102	17,088	17,014
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						
26	70	26	1	20,681	11,470	9,211

- (1) סיכון אשראי מאדני וחץ מאדני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור - פגום מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לוה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאדניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לוה.
- (4) סיכון אשראי מאדני וחץ מאדני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) סוג מחדש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018			30 ביוני 2018			30 ביוני 2019			
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾⁽²⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
ביטחון נדל"ן בישראל									
נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:									
5,465	430	5,035	6,254	1,239	5,015	6,425	1,222	5,203	קרקע גולמית
18,619	12,752	5,867	19,342	14,389	4,953	16,999	11,658	5,341	נדל"ן בתהליכי בנייה
4,849	998	3,851	4,627	1,543	3,084	5,436	1,244	4,192	נדל"ן שבנייתו הושלמה
28,933	14,180	14,753	30,223	17,171	13,052	28,860	14,124	14,736	סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן בישראל
5,169	2,908	2,261	5,871	3,081	2,790	5,598	2,904	2,694	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
34,102	17,088	17,014	36,094	20,252	15,842	34,458	17,028	17,430	סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
(2) סוג מחדש.

נתוני סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן ליום 30 ביוני 2019 מראים כי כ-52% מסיכון האשראי המאזני וכ-70% מסיכון האשראי החוץ מאזני מיועד לליווי פרויקטים סגורים בנדל"ן, ברובם המכריע לבנייה לסגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ, חיפה, באר שבע וירושלים. רוב האשראי החוץ מאזני נובע מערביות חוק המכר לרוכשי דירות.

מרבית סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי. יצוין כי לחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד.

חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 30 ביוני 2019, כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 13.5%. יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 10.53% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגינת רכש הבנק פוליטת ביטוח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 30 ביוני 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
131	21	30	347	424	9,562	9,986	תעשייה
173	(3)	5	175	230	30,252	30,482	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
24	-	(31)	20	396	3,580	3,976	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
178	36	34	223	300	11,372	11,672	מסחר
107	2	40	170	172	10,698	10,870	שירותים פיננסיים
141	25	32	115	231	15,459	15,690	ענפים אחרים
754	81	110	1,050	1,753	80,923	82,676	סך הכל מסחרי
659	3	19	46	1,453	139,995	141,448	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
265	49	51	85	229	30,350	30,968	אנשים פרטיים - אחר
1,678	133	180	1,181	3,435	251,268	255,092	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	7,146	7,146	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,678	133	180	1,181	3,435	258,414	262,238	סך הכל פעילות בישראל
40	-	(2)	2	32	5,548	5,580	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1	-	(3)	-	-	10,811	10,811	בנקים וממשלות בחו"ל
41	-	(5)	2	32	16,359	16,391	סך הכל פעילות בחו"ל
1,719	133	175	1,183	3,467	274,773	278,629	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 209,881, אגרות חוב - 8,690, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 59, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,117 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 57,882.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,836 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,703 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,062 מיליוני שקלים חדשים בגינם נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 30 ביוני 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
115	5	9	269	420	8,317	8,737	תעשייה
170	5	15	312	405	32,691	33,096	בניין ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
51	(1)	2	21	30	2,968	2,998	בניין ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
173	33	56	209	317	10,416	10,733	מסחר
67	1	-	14	177	13,098	13,275	שירותים פיננסיים
122	24	21	115	238	13,309	13,547	ענפים אחרים
698	67	103	940	1,587	80,799	82,386	סך הכל מסחרי⁽⁷⁾
642	4	17	42	1,195	131,427	132,622	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
253	42	50	76	225	29,216	29,702	אנשים פרטיים - אחר
1,593	113	170	1,058	3,007	241,442	244,710	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	9,197	9,197	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,593	113	170	1,058	3,007	250,639	253,907	סך הכל פעילות בישראל
38	-	-	4	22	5,767	5,789	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
3	-	2	-	-	8,647	8,647	בנקים וממשלות בחו"ל
41	-	2	4	22	14,414	14,436	סך הכל פעילות בחו"ל
1,634	113	172	1,062	3,029	265,053	268,343	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 194,284, אגרות חוב - 9,835, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 22, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,453 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 60,749.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של מכאן ואילך.

(4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(5) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,840 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,792 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 6,686 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

(7) סווג מחדש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
122	18	33	279	422	9,555	9,977	תעשייה
165	(8)	(1)	203	297	30,604	30,901	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
55	(4)	(1)	26	40	3,161	3,201	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
180	44	74	234	347	10,663	11,010	מסחר
69	5	6	168	180	11,774	11,954	שירותים פיננסיים
134	42	49	113	240	14,098	14,338	ענפים אחרים
725	97	160	1,023	1,526	79,855	81,381	סך הכל מסחרי
643	22	36	60	1,310	134,650	135,960	אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג
263	91	109	77	233	29,752	30,245	אנשים פרטיים - אחר
1,631	210	305	1,160	3,069	244,257	247,586	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	9,850	9,850	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,631	210	305	1,160	3,069	254,107	257,436	סך הכל פעילות בישראל
42	(2)	2	5	20	6,304	6,324	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
4	-	3	-	-	9,097	9,097	בנקים וממשלות בחו"ל
46	(2)	5	5	20	15,401	15,421	סך הכל פעילות בחו"ל
1,677	208	310	1,165	3,089	269,508	272,857	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 202,053, אגרות חוב - 10,988, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 26, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,240 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 56,550.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות הלוואות לדירוג שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירוג שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 2,023 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,241 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 4,794 מיליוני שקלים חדשים בגין נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר וערבויות ביצוע בנוסח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾ סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חשיפות עיקריות למדינות זרות

המדינה	30 ביוני 2019			30 ביוני 2018			31 בדצמבר 2018		
	חשיפה		סך הכל	חשיפה		סך הכל	חשיפה		סך הכל
מאזנית ⁽²⁾	מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	מאזנית ⁽²⁾		מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	מאזנית ⁽²⁾		מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	מאזנית ⁽²⁾	
ארצות הברית	9,660	807	10,467	7,055	516	7,571	6,639	519	7,158
בריטניה ⁽⁵⁾	2,140	1,971	4,111	-	-	-	2,133	1,182	3,315
צרפת	1,359	2,104	3,463	1,524	3,258	4,782	1,384	2,092	3,476
גרמניה	232	2,681	2,913	377	3,660	4,037	321	2,651	2,972
אחרות	2,435	1,466	3,901	4,061	1,621	5,682	2,518	1,105	3,623
סך הכל החשיפות למדינות זרות	15,826	9,029	24,855	13,017	9,055	22,072	12,995	7,549	20,544
מזה: סך החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה	45	49	94	44	66	110	35	66	101
מזה: סך חשיפות למדינות LDC	452	101	553	406	104	510	433	130	563
מזה: סך כל החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטוחות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטוחנות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לויים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(4) יתרת החשיפה החוזי מאזנית כוללת סך של 5,062 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לויים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 30 ביוני 2018 - 6,686 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2018 - 4,794 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים בדבר עדכון מקדם ההמרה לאשראי (CCF) המוחל על ערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות על פי חוק המכר. ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

(5) ליום 30 ביוני 2018 החשיפה לבריטניה לא עלתה על סף הדיווח הנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור של בנק ישראל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾⁽²⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾		
30 ביוני 2019					
6,030	6,079	5,204	826	875	AAA עד AA-
307	316	260	47	56	A+ עד A-
36	45	7	29	38	BBB+ עד BBB-
26	26	26	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
6	6	-	6	6	ללא דירוג
6,405	6,472	5,497	908	975	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
30 ביוני 2018					
7,553	7,642	6,951	602	691	AAA עד AA-
433	588	324	109	264	A+ עד A-
33	33	-	33	33	BBB+ עד BBB-
20	20	20	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
1	1	-	1	1	ללא דירוג
8,040	8,284	7,295	745	989	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
31 בדצמבר 2018					
5,860	5,967	5,040	820	927	AAA עד AA-
281	297	271	10	26	A+ עד A-
60	60	57	3	3	BBB+ עד BBB-
20	20	20	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
1	1	-	1	1	ללא דירוג
6,222	6,345	5,388	834	957	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

נכון לימים 30 ביוני 2019, 30 ביוני 2018 ו-31 בדצמבר 2018 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו. סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שווייץ וצרפת.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 5,062 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 ביוני 2019 (ליום 30 ביוני 2018 - 6,686 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2018 - 4,794 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לזים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבויות והתחייבויות נוספות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו.
- (6) בגין קיזוז ההפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 11.ב לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקלות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחות

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירוג. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נוטלי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת החזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכסי.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת גורמי המאקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שיעור האבטלה ושיעור הריבית. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנים מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות מוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את פרמיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נוטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשיכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האוביליגו בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יציין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש יוני 2019) עומד על כ-52.5% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומדן, בנוסף, את שיעור המימון "אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדירוג, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדירוג, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)		
שיעור שינוי	מחצית ראשונה	
באחוזים	2018	2019
6.5	10,455	11,134
31.2	141	185
24.3	37	46
6.9	10,633	11,365
18.6	1,123	1,332
8.0	11,756	12,697
(2.3)	22,124	21,623

משכנתאות שבוצעו (לדירור ולכל מטרה)

מכספי הבנק

מכספי האוצר:

הלוואות מוכונות

הלוואות עומדות ומענקים

סך הכל הלוואות חדשות

הלוואות שמוחרזו

סך הכל ביצועים

מספר לווים (כולל מיחזורים)

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור⁽¹⁾ ליום 30 ביוני 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					שיעור החזר	שיעור מימון
	עד 3 חודשים	3 עד 12 חודשים	1-2 שנים	2-5 שנים	5-10 שנים		
74,252	8,901	11,403	25,844	18,958	6,313	עד 35%	60%
13,051	848	1,239	4,110	5,221	1,380	35%-50%	
1,906	-	4	37	1,359	506	50%-80%	
198	-	-	-	-	88	מעל 80%	
33,720	3,904	4,239	14,159	8,672	1,379	עד 35%	75%-60%
4,686	298	413	1,698	1,823	363	35%-50%	
496	-	-	13	356	127	50%-80%	
42	-	-	-	-	18	מעל 80%	
3,350	479	436	320	947	1,060	עד 35%	מעל 75%
667	31	36	38	205	346	35%-50%	
136	-	-	-	26	110	50%-80%	
26	-	-	-	-	25	מעל 80%	
132,530	14,461	17,770	46,219	37,702	11,715		סך הכל

מזה:

הלוואות שניתנו בסכום מקורי

גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים

אחוז מסך האשראי לדירור

הלוואות בריבית משתנה:

לא צמודות בריבית פריים

צמודות למדד⁽³⁾

במטבע חוץ⁽³⁾

סך הכל

הלוואות לא צמודות בריבית

פריים מסך האשראי לדירור

הלוואות צמודות למדד בריבית

משתנה מסך האשראי לדירור

הלוואות בשיעור מימון גבוה

מ-75% מסך האשראי לדירור

(1) יתרת הלוואות לדירור לאחר הפרשה לפי עוסק הפיגור.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות ל"קבוצות גיל" בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

בנוסף, מחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משיכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחרזו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מאפייני תיק האשראי לדירור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור החזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדירור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 ביוני 2019).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 ביוני 2019 עומד על 52.5%, בהשוואה ל-53.6% ביום 30 ביוני 2018 ול-52.6% ליום 31 בדצמבר 2018. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 132.5 מיליארדי שקלים חדשים, כ-96.8% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את ההלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור ההלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדירור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-1.1 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.8% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 30 ביוני 2019, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-3.9%. בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-6.8%. בהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-19.3% ובסך כל הלוואות, בשיעור של כ-11%.

שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו 2.7% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 3.5% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-2.6% באשראי שניתן ברבעון השני של שנת 2019.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הביטחון של ההלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור החזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור החזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא 26.3%. כ-84% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור החזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.2%). כ-13.9% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור חזר של 35% עד 50% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.4%). כ-1.9% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור חזר של 50% עד 80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: 59.5%) וכ-0.2% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור חזר גבוה מ-80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-9.2%).

הלוואות ששיעור החזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת החזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאוד שלגביה שיעור החזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן ויכולת החזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 3 במאי 2011, הגבילה את חלק הלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך הלוואה לכל היותר. על פי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 29 באוגוסט 2013 נקבע בנוסף, כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדירור בהן היחס בין חלק הלוואה בריבית משתנה לבין סך הלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב הלוואה.

היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-10.3 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-7.8% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף הלוואה

היקף הלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 30 ביוני 2019 ל-6.9 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-5.2% בלבד מתיק האשראי לדירור של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 30 ביוני 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור							
בפיגור של 90 יום או יותר							
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽²⁾	סך הכל מעל 90 ימים	מעל 15 חודשים	מעל 6 חודשים	מעל 3 חודשים	בפיגור של	
						90 ימים ועד 6 חודשים	30 ימים ועד 3 חודשים
302	38	256	202	15	16	23	8
118	6	112	111	1	-	-	-
1,929	83	1,325	126	100	261	838	521
205	39	166	87	46	33	-	-
1,724	44	1,159	39	54	228	838	521

סכום בפיגור

מזה: יתרת ההפרשה לריבית⁽³⁾

יתרת חוב רשומה

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽⁴⁾

יתרת חוב נטו

(1) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.

(2) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.

(3) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(4) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדיור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים תפעוליים, הכוללת התאגיד המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת

הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי.

סיכון אבטחת מידע וסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון סייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

סיכון טכנולוגיית המידע - סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מליקויים בזמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק.

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית.

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 ובהתאם לתוכנית העבודה בנושא המשכיות עסקית, בוצעו מספר תרגילים באתר הגיבוי, בין היתר: תרגול עובדי החטיבה הפיננסית במעבר לאתר משני כולל הפעלת חדר עסקות, תרגול העתקת עובדים ותפעול רצפת הייצור של החטיבה הטכנולוגית באתר הגיבוי. בנוסף וכחלק ממדיניות הבנק לחיזוק המשכיות העסקית של שלווחותיו בחוץ לארץ, התבצע מיפוי וסקירה של הערכות השלוחות בנושא.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיית ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר.

מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני הזדהות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות.

רמת הסיכון במהלך הרבעון השני של שנת 2019 נותרה בינונית. במהלך רבעון זה, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפות דיוג) במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה הנוספים, בתהליכי העברות כספים, שהופעלו במהלך הרבעון הקודם, ועל אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות.

הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת להמשיך ולצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון טכנולוגיית המידע

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יהב לפלטפורמה חדשה, הבנק סיים תהליך לבחינת מעבר מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק למודול שוק ההון של פלטפורמה חדשה והחל בפרויקט ברבעון הראשון של שנת 2019. כמו כן לאחרונה אושר פרויקט משמעותי נוסף שעניינו החלפת מערכת ה-CRM במטרה להעצים את השירות האישי לכל לקוח.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הוגדר, במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים והוא כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם וכן "כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטיים". החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק. ברבעון השני של שנת 2019, רמת הסיכון המשפטי נותרה נמוכה-בינונית, בדומה להערכה ברבעון הראשון של שנת 2019.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה משימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.

סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. מבנה הבנק המוסטה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים ארוכים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון השני של שנת 2019, ירדה מרמת סיכון בינונית לרמת סיכון נמוכה-בינונית, בעקבות ההערכה המחודשת של עוצמת סיכון הריבית.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	מחצית ראשונה	
	2018	2019
לסוף התקופה	537	626
ערך מקסימלי במהלך התקופה	640 (פברואר)	626 (יוני)
ערך מינימלי במהלך התקופה	537 (דצמבר)	431 (מרץ)

מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן.

תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽⁴⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

30 ביוני 2019						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע ישראלי						
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	
451	(1,362)	174	50	17	(670)	עלייה של 2%
(1,516)	889	(182)	(18)	(17)	(844)	ירידה של 2%
30 ביוני 2018						
(330)	(1,770)	15	(40)	-	(2,125)	עלייה של 2%
828	2,153	4	45	-	3,030	ירידה של 2%
31 בדצמבר 2018						
(289)	(2,076)	46	(43)	(1)	(2,363)	עלייה של 2%
757	2,522	(30)	48	-	3,297	ירידה של 2%

(1) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת עריכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. סיכון שוק בתיק הסחיר של הבנק, שמורכב בעיקרו מתיקים המנוהלים בחדר עסקאות, מנוהל באמצעות מגבלות כמותיות המוגדרות לכל תיק בהתאם לפעילות. יתרות עובר-ושב זכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים. הבנק ביצע במהלך שנת 2018, בחינה מקיפה למתודולוגית אמידת הסיכון, בהתאמה לפרקטיקה המקובלת ביישום עקרונות באזל. בעקבות כך, שיטות המדידה ומגבלות הסיכון עודכנו במדיניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2019, כך שתשקף באופן מהימן יותר את חשיפת הריבית, לרבות ההשפעות הדינמיות של האופציות ההתנהגותיות הגלומות בתיק המשכנתאות ובפיקדונות, התלויות בריבית. כמו כן, עקומי ההיוון עודכנו מעקומי זירו לעקומי מחירי המעבר. בהמשך לכך, מדידת סיכון הריבית ירדה בצורה מהותית.

הבנק קבע תיאבון סיכון בשיעור של 13.5% מההון, בתרחיש זעזוע סטנדרטי לקיצון, תרחיש pv02, קרי, תזוזה מקבילית של 2% בעקומים. כמו כן הוגדרו קווים מנחים של ההנהלה ברמות סיכון נמוכות יותר, ועבור תרחישי המייצגים מהלך עסקים רגיל.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 30 ביוני 2018			ליום 30 ביוני 2019			
סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	שקל	
10,682	(49)	10,731	13,752	(343)	14,095	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
10,059	66	9,993	12,668	16,014	(3,346)	מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 30 ביוני 2018			ליום 30 ביוני 2019			
סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	שקל	
139	87	52	679	127	552	שינויים מקבילים
148	87	61	688	160	528	עלייה במקביל של 1%
(50)	(88)	38	(634)	(133)	(501)	מזה: תיק בנקאי
(55)	(79)	24	(648)	(165)	(483)	ירידה במקביל של 1%
						מזה: תיק בנקאי
(378)	(35)	(343)	(78)	24	(102)	שינויים לא מקבילים
438	60	378	389	18	371	התלה ⁽³⁾
385	105	280	572	93	479	השטחה ⁽⁴⁾
(401)	(109)	(292)	(555)	(94)	(461)	עליית ריבית בטווח הקצר
						ירידת ריבית בטווח הקצר

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית:

ליום 30 ביוני 2018			ליום 30 ביוני 2019			
הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽⁴⁾ סך הכל	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽⁴⁾ סך הכל	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽⁴⁾ סך הכל	
724	260	464	849	279	570	שינויים מקבילים
720	256	464	910	226	684	עלייה במקביל של 1%
(562)	(259)	(303)	(366)	(280)	(86)	מזה: תיק בנקאי
(558)	(255)	(303)	(413)	(226)	(188)	ירידה במקביל של 1%
						מזה: תיק בנקאי

(1) כולל השפעת שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

רגישות ההכנסה חושבה בהתבסס על פריסה של יתרות העובר-ושב בהתאם למודל המקובל בבנק. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 30 ביוני 2019, גידול (שחיקה) בהון (במיליון שקלים חדשים):

תרחיש קיצון היסטורי ⁽⁴⁾		תרחישים				
ירידה מקסימלית	עלייה מקסימלית	ירידה של 10%	ירידה של 5%	עלייה של 5%	עלייה של 10%	
(125.4)	128.7	(1,397.6)	(698.8)	636.9	1,273.8	מדד ⁽²⁾
(0.2)	2.3	30.2	5.0	2.8	(3.1)	דולר
2.7	(1.3)	4.2	2.1	(1.5)	1.3	ליש"ט
0.3	-	3.6	0.7	(0.1)	0.3	יון
0.3	0.4	(5.3)	-	0.4	0.3	אירו
0.4	(1.4)	0.6	0.3	(0.4)	(0.9)	פר"ש

(1) תרחיש הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

(2) רגישות ההון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 382.1 ו-419.3 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2018.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.

סיכון הנזילות מנהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון וההנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 לא נצפו אירועים חריגים מהותיים. יצוין, כי במהלך חודש מאי 2019 העלה הבנק את רמת הכוונות לכוננות מוגברת, עקב האירועים הביטחוניים שנרשמו באזור עוטף עזה והדרום. בפועל לא נצפו כל אירועים ו/או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות. לאחר מספר ימים, בעקבות החזרה לשגרה, הוחלט בבנק לחזור למצב עסקים רגיל. לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון המימון מנהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות אגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. ברבעון הנוכחי המשיך הבנק בפעילותו לגיון מקורות המימון והפחתת סיכון הריכוזיות. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כיסוי נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2019 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342, כפי שתואר לעיל.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השני של שנת 2019 הסתכם ב-118.1%. כאמור לעיל, במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-10.3 מיליארדי שקלים חדשים.

גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 חלה עלייה ביתרת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של 199.5 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2018, להיקף של 205.2 מיליארדי שקלים חדשים ביום 30 ביוני 2019, גידול של 2.9%.

במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של 148.8 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 2.1% לעומת סוף שנת 2018. במגזר צמוד המדד גדל היקף פיקדונות הציבור ל-15.5 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 7.5% ובמגזר מטבע חוץ עלה היקף פיקדונות הציבור ל-40.8 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 3.8% לעומת סוף שנת 2018.

לפרטים נוספים בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות".

סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך הרבעון השני של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני.

הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, ומהמשך שיפור הבקרה ותדירות ההדרכות, והמשך ייעול תהליכי העבודה בתחום.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הציות והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי איפיה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ; בפעילות עסקית שמקיימים נציגי הבנק במדינות זרות וביחס לכספים של לקוחות ישראלים פרטיים המושקעים בחוץ לארץ.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (CRS - Common Reporting Standard).

תיאבון הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי.

סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק מנהל את הסיכון, בין היתר, על ידי עדכון נהלים, מיכון תהליכי עבודה, קיום הדרכות וקביעת סניפים מתמחים לפעילות מול לקוחות אלה.

הבנק מקיים באופן שוטף מבצעי טיוב לעדכון ותיקוף המידע הקיים על לקוחותיו. ברבעון השני של השנה הבנק ביצע את הדיווח הראשון בהתאם לתקנות ה-CRS בגין שנת 2017 ונערך לביצוע הדיווחים בהתאם לתקנות ה-CRS ובהתאם לתקנות ה-FATCA לשנת 2018.

לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מאי ציות להוראות איסור הלבנת הון ומימון טרור.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מאיסור הלבנת הון ומימון טרור הינו אפסי.

סיכון איסור הלבנת הון נותר ללא שינוי במחצית הראשונה של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני, זאת לאור המשך פעילות אינטנסיבית של הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון, וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות. המערכת הטכנולוגית לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על הפעילות הבנקאית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול גם לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 לא אירעו אירועים שהשפיעו לרעה על מוניטין הבנק. לפרטים נוספים בדבר סיכון המוניטין ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי-עסקי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי-עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון, מהותיות הסיכון האסטרטגי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי מניות בנק אגוד לרכישת 100% מבנק אגוד ומיזוגו עם הבנק בדרך של החלפת מניות.

לפרטים נוספים בדבר החלטת ממלא מקום הממונה על התחרות להתנגד למיזוג בנק אגוד עם ולתוך בנק מזרחי טפחות, ובדבר תוספת להסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לעיל, וכן בדוחות הכספיים לשנת 2017, דוח מידי מיום 30 במאי 2018 (מספר אסמכתא 01-053347-2018), דוח מידי מיום 25 ביוני 2018 (מספר אסמכתא 01-060643-2018), דוח מידי מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא 01-072859-2018), דוח מידי מיום 8 ביולי 2019 (מספר אסמכתא 01-070000-2019).

התממשותה של עסקת רכישת בנק אגוד, אם וככל שתתממש, תאתגר את הבנק בשל מהלך המיזוג התפעולי של שני הבנקים לצד המשך מימוש יעדי התוכנית האסטרטגית הקיימת של מזרחי טפחות.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018. לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ובמכשירים נגזרים וחשבונאות גידור ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקרות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

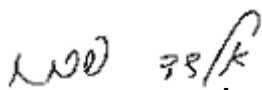
הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקרות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר לנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקרות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2018, בוצעו במחצית הראשונה של שנת 2019 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 30 ביוני 2019 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019, הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אלדד פרשר

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, י"א באב התשע"ט

12 באוגוסט 2019